

Eğitim Kurumları İçin Afet ve Acil Durum Yönetimi Plan Örneği

İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve
Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)

AFAD[®]

Eğitim Kurumları İçin Afet ve Acil Durum Yönetimi Plan Örneği

Danışman

Doç. Dr. Bülent Özmen

Hazırlayan

Selim Kaçmazođlu

Katkıda Bulunanlar

Nazan Demir

İsmail Ozan ılgın

Meral Morgül

Yayına Hazırlık

Yayın Yönetmeni: Gülçin İpek

Editör: Zuhul Nakay

Redaksiyon: Burcu Agalar

Grafik Uygulama: Resul Atabay

Proje Yönetimi

T.C. İstanbul Valiliği İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB)

K. Gökhan Elgin

Yalçın Kaya

Levent Gerdan

Aslıhan Al

Gözde Pehlivan Türk Koytak

Proje Yürütücüsü ve Danışmanlık Hizmeti

Diyalog360, Turkuaz, Eduser, Bilinçli Yaşam Ortaklığı

Bu yayının “**İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)**” kapsamında hazırlanmıştır.

© Mart 2023 İstanbul / Tüm hakları saklıdır.

Bu kitabın hiçbir bölümü, İstanbul Valiliği İstanbul Proje Koordinasyon Birimi'nin (İPKB) yazılı izni olmadan elektronik, dijital veya mekanik yollarla çoğaltılıp dağıtılamaz. Bu kitap kâr amaçlı kullanılamaz.

İÇİNDEKİLER

	1. ONAY SAYFASI	8
	2. UYGULAMA TALİMATI	10
	3. DAĞITIM PLANI	11
	4. PLAN VE YAYIN GELİŞTİRME ÖNERİ ÇİZELGESİ	12
	5. DEĞİŞİKLİK KAYIT ÇİZELGESİ	13
BÖLÜM 1	1. GENEL ESASLAR	14
	1.1. Amaç ve Kapsam	15
	1.2. Hukuki Dayanak	15
	1.3. Hedefler	16
	1.3.1. Operasyonel Hedefler	16
	1.4. Varsayımlar	16
	1.4.1. Operasyonel Varsayımlar	16
	1.4.2. Özel Varsayımlar	19
BÖLÜM 2	2. OKUL HAKKINDA BİLGİLER	20
	2.1. Genel Durum	21
	2.1.1. Bina Tesisleri ve Yapı Tarzı	21
	2.1.2. Okulun Risk Bölgesi ve Çevresindeki Durum	22
	2.1.2.1. Okulun Adres Profili	22
	2.1.2.2. Okulun Çevresindeki Risk Haritası	22
	2.1.2.3. Çalışma Devresi ve Şekli	24
BÖLÜM 3	3. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	26
	3.1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Kurulu'nun Görev Yetki ve Sorumlulukları	27
	3.1.1. Okulun TAMP Görevi ile İlgili Görev Organizasyonları	27
	3.2. Planlama ve Hazırlık Grubu'nun Görev, Yetki ve Sorumlulukları	32
	3.2.1. Planlama Ekibi	32
	3.2.2. Hazırlık Ekibi	33
	3.3. Risk Yönetimi Grubu'nun Görev, Yetki ve Sorumlulukları	34
	3.4. Müdahale Grubu'nun ve Alt Ekipler'in Görev, Yetki ve Sorumlulukları	35
	3.5. Kaynak Temini ve Lojistik Destek Grubu'nun Görev, Yetki ve Sorumlulukları	37

4. OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM PLANI	40
4.1. Zarar Azaltma Çalışmaları	41
4.1.1. Okulun Mevcut Durumunun ve Olanaklarının Belirlenmesi	42
4.1.2. Tehlikelerin Belirlenmesi	46
4.1.3. Zarar Görebilirliğin Belirlenmesi	49
4.1.4. Risklerin ve Önceliklerin Belirlenmesi	51
4.1.5. Düzeltici Faaliyetler/Zarar Azaltma Çalışmaları / Önleyici Faaliyetler	54
4.2. Hazırlık Çalışmaları	57
4.2.1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı'nın Tanıtılması	57
4.2.2. Eğitim Materyallerinin Hazırlanması	58
4.2.2.1. Görevli Eğitimi Tebliği ve Takibi	61
4.2.2.2. Afet Farkındalık Eğitimi (Okul, Okul Çevresi ve Aileler)	62
4.2.3. Tahliye Planı	66
4.2.3.1. Afet ve Acil Durumlar Tahliye Planı	66
4.2.3.1.1. Personel ve Öğrenci Sayımı	66
4.2.3.2. Acil Durum Ekipleri ve Ekipmanı	68
4.2.4. Tatbikatlar	69
4.2.4.1. Yıllık Tatbikat Planı (Okul - Yerel Düzeyde)	69
4.2.4.2. Tatbikat Senaryosu	70
4.3. Müdahale Çalışmaları	71
4.3.1. Okulda İlk Durum Tespiti ve Raporlama	71
4.3.2. Müdahale Ekiplerinin Sevki	73
4.3.2.1. Söndürme Ekibi	73
4.3.2.2. İlk Yardım Ekibi	74
4.3.2.3. Emniyet Koruma Ekibi	75
4.3.2.4. Arama Kurtarma Ekibi	77
4.3.3. Bilgilendirme	78
4.3.3.1. Üst Makamları Bilgilendirme	80
4.3.3.2. Veli ve Çevre Bilgilendirmesi	80
4.3.4. İşbirliği Protokolleri ve İletişim	81
4.3.4.1. Yardım Talebi ve İşbirliği Protokolleri	81
4.3.4.2. İletişim ve Haberleşme	82
4.3.5. Okul Olanak ve Kapasitesinin Devreye Sokulması	82
4.3.5.1. Acil İhtiyaçlar	82
4.3.6. İlk Psikososyal Destek	83
4.3.6.1. Velilere Yönelik	84
4.3.6.2. Öğrencilere Yönelik	84
4.3.6.3. Öğretmenlere Yönelik	85
4.4. İyileştirme Çalışmaları	86

BÖLÜM 4 (devamı)

4.4.1. Fiziksel İyileştirme	86
4.4.1.1. Birinci Seviye: Yapısal İyileştirme	87
4.4.1.1.1. Hafif Hasar İyileştirmesi	87
4.4.1.1.2. Orta Hasar İyileştirmesi	87
4.4.1.1.3. Ağır Hasar İyileştirmesi	87
4.4.1.2. İkinci Seviye: Yapısal Olmayan İyileştirme	88
4.4.1.2.1. Tehlike Avı ve YORA Çalışmaları	88
4.4.1.2.2. Bakım ve Teknik Gözetim	90
4.4.1.2.3. Düzeltici ve Önleyici Faaliyetler	91
4.4.2. Yönetmel İyileştirme	91
4.4.2.1. İnsan Kaynakları Yeterliliği	92
4.4.2.2. Örgütlenme Becerisini Gözden Geçirme	92
4.4.3. Eğitmel İyileştirme	93
4.4.3.1. Afet Eğitimi ve Yönetimi Politikasının Gözden Geçirilmesi	94
4.4.3.2. STK İşbirliği ve Protokollerin Artırılması	94
4.4.4. Psikososyal İyileştirme	94
4.4.4.1. Travma ve Stres Yönetimi	95
4.4.4.2. Öğretmen ve Öğrenci Gözetimi	95
4.4.4.3. Veli Eğitimi (Veli Akademileri)	97
4.4.5. Okulun Yeniden Açılması	97
4.4.5.1. Eğitimin Devamlılığı	99
4.4.5.2. Afet Yönetim Döngüsünün Devamı	99
4.4.6. Yıllık Faaliyet Planı	100
4.4.6.1. Afet Etkinliği Oyunları	102
4.4.6.2. Okul Afet Maskotu	104

EKLER

EK-1: OKUL KAMPUSU VAZİYET, AFET VE ACİL DURUM TAHLİYE (KATLAR) PLANI	106
EK-2: ACİL DURUM VE YANGIN TAHLİYE PLANI	108
EK-3: PERFORMANS DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	109

Kısaltmalar

GENEL KISALTMALAR

AADYM	Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
ARY	Afet Risk Yönetimi
BAADYM	Bakanlıkların Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri
GARD	Gençlik ve Spor Bakanlığı Afet ve Rehabilitasyon Gönüllüleri
GZFT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler
İAADKK	İl Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kurulu
İAADM	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
İAADYM	İl Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
KBRN	Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer
MEBBİS	Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TAMP	Türkiye Afet Müdahale Planı
UDSEP	Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı
YORA	Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması

ÖZEL KISALTMALAR

AKB	Arama Kurtarma Birimi
ASHB	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
ASHİM	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
ATE	Afetzede Tahliye Ekibi
BDT	Bilişsel Davranışçı Terapi
BLD	Belediye
DÖF	Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet
GİM	İstanbul İl Göç İdaresi Müdürlüğü
GSM	Gençlik Spor İl Müdürlüğü
İBB ULAŞIM	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı
KBAE	Kabul Bölgeleri Alt Ekibi
KTM	Kültür Turizm İl Müdürlüğü

KYM	Kaymakamlık
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
MEM	Millî Eğitim Müdürlüğü
PİY	Psikolojik İlk Yardım
SHM	Sosyal Hizmet Merkezi
TKAE	Tespit Kayıt Alt Ekibi
TOM	Tarım Orman İl Müdürlüğü
TPÇG	Tahliye Planlama Çalışma Grubu
YİKOB	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

1. ONAY SAYFASI

T.C. KAYMAKAMLIĞI			
“OKULU AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ PLANI”			
KARAR TARİHİ: ...			
KARAR SAYISI: ...			
18 Aralık 2013 “Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği” ve 03.01.2014 tarih ve 28871 sayılı TAMP “Türkiye Afet Müdahale Planı” esaslarına uygun olarak hazırlanmıştır.			
MAKAM	ADI VE SOYADI	İMZA VE MÜHÜR	TARİH
Hazırlayan Makam	... OKUL MÜDÜRÜ		... /.../....
İnceleyen Makam	... İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ		... /.../....
İnceleyen Makam	... İL AFAD MÜDÜRÜ		... /.../....
Onay Makamı	... VALİ YARDIMCISI		... /.../....

1. ONAY SAYFASI (devam)

T.C.KAYMAKAMLIĞI

“OKULU AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KURULU”

KARAR TARİHİ: ...

KARAR SAYISI: ...

18.12.2013 tarih ve 28555 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan “Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği” ile 03.01.2014 tarih ve 28871 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan “Türkiye Afet Müdahale Planı”na esas teşkil edecek şekilde ve onlarla uyumlu olarak, kurum içi “Afet ve Acil Durum Çalışma Grupları Operasyon Planları” oluşturulmuş ve hazır hale getirilmiştir.

“Afet ve Acil Durum Çalışma Grupları Operasyon Planları”nın görev, yetki ve sorumluluklarının her yönetici ve personele ayrı ayrı tebliğ edilmesine karar verilmiştir.

BAŞKAN ... Okul Müdürü	ÜYE ... Okul Müdürü Yardımcısı	ÜYE ... Okul Müdürü Yardımcısı
ÜYE ... Öğretmen	ÜYE ... Öğretmen	ÜYE ... Öğretmen
ÜYE ... Öğretmen	ÜYE ... Öğretmen	ÜYE ... Öğretmen

2. UYGULAMA TALİMATI

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

SAYI :

... /... /.....

KONU: Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı Uygulama Talimatı

UYGULAMA TALİMATI

İLGİ: a) Millî Eğitim Bakanlığı

b) Müdürlüğümüzün tarihli onayı ile yürürlüğe giren
..... Okulu "Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı"

1. Bu plan dosyaları onay için ilgili makamlara gönderilecektir.
2. İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri bu plan dosyalarını, okulun "İlçe Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı" çerçevesinde almış olduğu önlemlerine ilişkin faaliyetleri Kaymakamlık ile birlikte koordine ederek yürütecektir.
3. Uygulamadan doğacak görüş ve öneriler her yıl Ekim ayına kadar ilçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nde değerlendirilip çözülecek, çözülemeyen ve ödenek gerektiren konular il düzeyindeki çözüm için Millî Eğitim Bakanlığı "Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü"ne gönderilmek üzere İl Millî Eğitim Müdürlüğü Sivil Savunma Hizmetleri Birimi'ne bildirilecektir.

Bilgi ve gereğini arz/rica ederim.

Vali Yardımcısı

3. DAĞITIM PLANI

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

DAĞITIM PLANI	
MAKAM ADI	MİKTARI
... .. İLÇE MEM (Millî Eğitim Müdürlüğü)	
VALİLİK MAKAMINA (İl AFAD Müdürlüğü)	
ARŞİV	
STOK	
TOPLAM	

4. PLAN VE YAYIN GELİŞTİRME ÖNERİ ÇİZELGESİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PLAN VE YAYIN GELİŞTİRME ÖNERİ ÇİZELGESİ						
KİME						
KİMDEN						
BİRİNCİ KISIM YAYINLA İLGİLİ BİLGİLER						
Yayının Seri Numarası	Yayının Adı	Yayının Basım Yeri ve Tarihi	Sayfa	Madde / Fıkra / Bent /	Satır	Yapılacak işlem (İptal, İlave veya Değişiklik)
ÖNERİLEN ŞEKİL						
İKİNCİ KISIM GEREKÇE						
İMZA:						

NOT: Her öneri için ayrı form doldurulur.

5. PLAN DEĞİŞİKLİK KAYIT ÇİZELGESİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PLAN DEĞİŞİKLİK KAYIT ÇİZELGESİ						
DEĞİŞİKLİK EMRİNİN			KONUSU	DEĞİŞİKLİĞİ İŞLEYEN YETKİLİNİN		
S. No	Tarih Sayısı	İşlem Tarihi		Makamı	Adı Soyadı	İmzası

Bölüm 1

Genel Esaslar

1.1. AMAÇ VE KAPSAM

AMAÇ:

Okul düzeyinde Afet ve Acil Durumu Yönetimi Planı'nın amacı:

- Katılımcı bir yaklaşımla okulu etkileyebilecek tehlike, tehdit ile riskleri belirlemek ve değerlendirmek;
- Belirlenen tehlike, tehdit ve riskleri önlemek veya etkilerini azaltacak yapısal ve yapısal olmayan önlemleri olaylar meydana gelmeden önce almak;
- Okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler, çalışanlar ve velilerin afet öncesi, sırası ve sonrasında temel davranış konularında eğitilmelerini ve olaylara karşı hazırlıklı olmalarını sağlamak;
- Bir olayla karşılaşıldığında olaya zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edebilmek;
- Kargaşa ortamının oluşmasını ve can ile mal kaybının artmasını önlemek;
- İyileştirme faaliyetlerini hızlı ve etkin bir şekilde yürüterek okulun bir an önce normal faaliyetlerine dönebilmesini sağlamaktır.

KAPSAM:

Okul düzeyinde Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı'nın kapsamı:

- Afet ve acil durum halinde okulun normal eğitim öğretime geçinceye kadar olan süreçlerinin yürütülmesini;
- Planın okul düzeyinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli hazırlıkların yapılmasını;
- Planın yerel düzeyde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli hazırlıkların yapılmasını;
- Afet ve acil durumlarda barınma çalışmalarını yürüten kamu kurum ve kuruluşlar ile özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyonun sağlanmasını;
- Kapasite artırıcı projelerin üretilmesi ve uygulanmasını kapsamaktadır.

1.2. HUKUKİ DAYANAK

- a) Cumhurbaşkanlığı Kararname Numarası 4: İkinci Bölüm - Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (18 Temmuz 2018 tarih ve 30479 sayılı *Resmî Gazete*)
- b) 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirler ile Yapılacak Yardımlara Dair Kanun
- c) 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu
- d) 5393 sayılı Belediye Kanunu
- e) 18.12.2013 tarih ve 28855 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği
- f) 19.02.2011 tarih ve 27851 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliği
- g) 03.01.2014 tarih ve 28871 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)
- h) 18.08.2011 tarih ve 28029 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP)

- i) 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
- j) 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu
- l) 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu

1.3. HEDEFLER

1.3.1. OPERASYONEL HEDEFLER

TAMP İstanbul Planı'nın Genel Hedefleri Çerçevesinde Okul Düzeyinde, Yerel Düzeyde ve Ulusal Düzeyde Çalışma Gruplarının Operasyonel Hedefleri:

Yerel Düzeyde Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı:

- 1) Afetzedeler arasında bulunacak olan engelli bireyler, çocuklar, yaşlı bireyler ve hamileler gibi yüksek risk gruplarının barınma ihtiyaçlarını öncelikli olarak karşılamak.
- 2) Okullarda veya halk eğitim merkezlerinde görevli branş öğretmenlerinin/diğer memurların ve sosyal iyileştirme ekiplerinde görevlendirilen rehber öğretmenlerin koordineli çalışmasını sağlamak.
- 3) Afet ve acil durum toplanma ve transfer alanlarında personel görevlendirmesi konusunda koordinasyonu sağlamak ve tahliye edilen okullara yönelik operasyon taleplerine yardımcı olmak.

1.4. VARSAYIMLAR

1.4.1. OPERASYONEL VARSAYIMLAR

Genel varsayımlar Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) ve İl Afet Müdahale Planında yer aldığından, aşağıda sadece operasyonel varsayımlar açıklanmaktadır:

- 1) Muhtemel afetin geçmiş yıllarda o bölgede meydana gelen en büyük çaplı afetten daha büyük ve yaygın şekilde gerçekleşebileceği, geçmişte hasara neden olmasa da, Türkiye Deprem Tehlike Haritası'nda yer alan deprem tehlikelerinin gelecekte hasar oluşturacak şekilde meydana gelebileceği;
- 2) Afetlerde yangınların çıkabileceği ve yangın, patlama, kimyasal sızıntı, akaryakıt veya petrol sızıntısı ya da doğalgaz kaçağı gibi ikincil afetler meydana gelebileceği, aynı anda birden fazla afetle mücadele edilmesi gerekebileceği;
- 3) Zararın çok olabileceği, açıkta kalan ailelerin barınma problemlerinin artabileceği;
- 4) Afet bölgesi ve dışında ulaşım talebinin artabileceği;
- 5) Afet bölgesindeki ulaşım yollarında ve tesislerinde hasarlar meydana gelebileceği, ulaşımın bir süre aksayabileceği veya durabileceği;
- 6) Okul bölgesi ve dışında ulaşım talebinin artabileceği;
- 7) Okul bölgesinde ve çevresinde planlanan ve tespiti yapılan tahliye yollarının bir süre aksayabileceği veya durabileceği;

- 8) Barajların, santrallerin, akaryakıt depo ve tesisleri ile diğer önemli bina ve tesislerin hasar görebileceği veya tamamen yıkılabileceği, bu hasarlardan kaynaklanan can, mal kayıplarının olabileceği;
- 9) İletişim ve haberleşme sistemlerinin kesintiye uğrayabileceği;
- 10) Elektrik, doğalgaz, içme suyu, arıtma ve kanalizasyon tesislerinin ağır hasar görebileceği veya çalışamaz hale gelebileceği, bu durumun susuzluğa ve salgın hastalıklara yol açabileceği, ayrıca ısınma, aydınlatma ve enerji sorunlarının ortaya çıkabileceği;
- 11) Afetin, gece veya sabaha karşı meydana gelebileceği, mesai saatleri içerisinde veya tatil günlerinde, kış veya yaz şartlarından birisinde gerçekleşebileceği;
- 12) Hasarın büyük olabileceği, enkaz altında insanların kalabileceği;
- 13) Kuvvetli artçı veya başka depremler sonucunda binaların hasar düzeyinin artabileceği veya yıkılabileceği;
- 14) Gıda, ilaç, ısınma, barınma vb. temel ihtiyaçlarda sıkıntılar meydana gelebileceği;
- 15) Okul ve çevresindeki diğer sağlık ve eğitim tesisleri gibi kritik tesislerin hasara uğrayabileceği;
- 16) Görevli personel ve ailelerinin de afetten etkilenebileceği;
- 17) Afet bölgesinde görevlendirilen ekiplerin de barınma, ısınma, yiyecek ve içecek ihtiyaçlarının olabileceği;
- 18) Afet bölgesinde asayiş sorunlarının olabileceği, toplumsal olayların meydana gelebileceği;
- 19) Yiyecek, içecek, giyecek, barınma ve benzeri acil yardım ihtiyaçlarının belirlenmesinde ve temininde acil yardım süresinin 15 günden daha fazla olabileceği;
- 20) Okul çevresinde karantina önlemlerinin gerekebileceği;
- 21) Okul Afet Çalışma Grubu görevlilerinin planlanan zamanda görev yerinde toplanamayabileceği;
- 22) Diğer çalışma grupları ile koordinasyonun sağlanamayabileceği;
- 23) Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı'nı uygulayacak görevlilerin gerekli yeterliliğe sahip olamayabileceği;
- 24) İl, ilçe ve okul plan kapasite geliştirme kararlarının uygulamaya geçirilememiş olabileceği;
- 25) Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı kapsamında gerekli tüm ekipmanın sağlanmamış olabileceği;
- 26) Protokol imzalanan kurumların işbirliğini karşılayamayacak durumda olabileceği;
- 27) Okul bölgesinde ulaşım yollarının hasar görebileceği ve ulaşımın sağlanamayacağı;
- 28) Okul bölgesinde kısmi olarak tahliye alanları ve yollarının zarar görebileceği,
- 29) Okul bölgesinde küresel ısınmadan kaynaklanan iklim değişikliği, kuraklık, salgın vb. yavaş gelişen doğal afetlerin süreç içinde daha önceden hiç yaşanmamış sonuçlar oluşturabileceği;
- 30) Okul bölgesinde zarar gören binaların çok olabileceği, açıkta kalan ailelerin tahliye sorunlarının artabileceği;
- 31) Kuvvetli artçı veya başka depremler sonucunda toplanma alanları ve tahliye yollarının hasar düzeyinin artabileceği hatta yıkılabileceği;

- 32) Okul bölgesinde önemli bina ve tesislerin afette hasar görebileceği veya tamamen yıkılabileceği, bu hasarlardan kaynaklanan can ve mal kayıplarının meydana gelebileceği ve çevreye olumsuz etki edebilecek yeni afetlere neden olabileceği;
- 33) İletişim ve haberleşme sistemlerinin kesintiye uğrayabileceği;
- 34) Gıda, ilaç, ısınma, barınma vb. temel ihtiyaçlarda sıkıntı meydana gelebileceği;
- 35) Okul Afet Çalışma Grubu ekiplerinin de barınma, ısınma, yiyecek ve içecek ihtiyaçlarının olabileceği;
- 36) Okul ve çevresinde asayiş sorunlarının ve toplumsal olayların olabileceği;
- 37) Afetin ve oluşması durumunda ikincil afetlerin etki alanının, olması durumunda birden fazla binayı kapsayabileceği;
- 38) Okul öğrencilerinin evinde yüksek derece zarar görebilir gruplar ve yabancı uyruklu kişilerin olabileceği;
- 39) Kontrolsüz ve yanlış tahliye çalışmalarının olabileceği;
- 40) Komşu binaların durumundan kaynaklanan afetlerin okulu etkileyebileceği;
- 41) Okul ve çevresinde tahliyeyi gerektirecek nehir taşkınları, sel, toprak kayması/heyelan, yangın, tsunami, deprem, KBRN gibi afet ve acil durumların meydana gelebileceği;
- 42) Okul ve çevresinde tahliye öncelikli kurumların olabileceği,
- 43) Okul ve çevresinde yüksek risk grubunda bulunan kişilerin öncelikle tahliye edilmesinin gerekebileceği (engelli bireyler, yaşlı bireyler, çocuklar, hamileler, hastalar vb.);
- 44) Okul ve çevresinde ebeveynlerin ve halkın tahliyesine yönelik duyuru ihtiyacının olabileceği;
- 45) Okul ve çevresinde tahliye edilen insanların psikososyal destek ihtiyacının olabileceği,
- 46) Okul ve çevresindeki tahliye edilen insanların sağlık hizmetlerine gereksinim duyabileceği.

1.4.2. ÖZEL VARSAYIMLAR

Özel Varsayımlar: İlgili okul ve kurumun kendi özel şartları içinde var olabilecek özel senaryo olasılıkları yazılacaktır.

Senaryo 1:

Senaryo 2:

Senaryo 3: (vb.)

Bölüm 2

Okul Hakkında Bilgiler

2.1. GENEL DURUM

2.1.1. BİNA TESİSLERİ VE YAPI TARZI

Bina Tesisleri:

1) Açık Alan	: m2 açık alana sahiptir.
2) Kapalı Alan	: m2 kapalı alana sahiptir.
3) Okul kampüsümüzün kat planları	: EK...’dedir.
4) Kontrol merkezi sığınak yerleri	: EK...’dedir.
5) Malzeme depoları	: EK...’dedir.
6) Toplanma yerleri	: EK...’dedir.
7) Alarm araçları	: EK...’dedir.
8) WC kabin sayısı	: ...
9) Duş kabin sayısı	: ...
10) Derslik oda sayısı	: ...
11) İdari oda sayısı	: ...
12) Teknik oda sayısı	: ...
13) Acil Durum Ekipleri Teçhizat Deposu	: EK...’dedir.

Bina Yapı Tarzı :

Yapım Yılı :

Kat Sayısı :

2.1.2. OKULUN RİSK BÖLGESİ VE ÇEVRESİNDEKİ DURUM

Okulun Risk Bölgesi ve Çevresindeki Durum Haritası: EK ...' dir.

2.1.2.1. OKUL ADRES PROFİLİ

1. Okulun	
a) Adı	
b) Adresi	
c) Sınıfı	<i>Eğitim-Öğretim-Kamu Hizmeti*</i>
d) Sicil No'su	
2. Bulunduğu şehir	<i>İstanbul*</i>
3. Bulunduğu Bölgedeki Risk Derecesi	<i>Hafif-Orta-Yüksek-Çok Yüksek*</i>
4. Sorumlu Organı, Amiri	<i>Kurum Müdürü*</i>
5. Bağlı veya Denetleyen Bakanlık	<i>Millî Eğitim Bakanlığı*</i>

* Örnek

2.1.2.2. OKULUN ÇEVRESİNDEKİ RİSK HARİTASI

Okulumuzun yukarıda belirtilen adresini, konumunu ve çevresindeki durumunu gösteren harita Ek... 'de yer almaktadır.

Örnek Afet, Tehlike ve Risk Sıralaması:

İstanbul için geçerli temel afet, tehlike ve riskler aşağıdaki gibidir:

- 1) Deprem
- 2) Yangın
- 3) Sel ve Ani Su Baskınları
- 4) Heyelan
- 5) Kar ve Kış Fırtınası
- 6) İklim Değişikliği
- 7) Hava Kirliliği
- 8) Tsunami

Örnek Afet, Tehlike ve Risk Değerlendirmesi:

*Bu afetlerden yol açabileceği etki ve zararlar açısından en önemlisi büyük olasılıkla “deprem” tehlikesidir. Okul ve çevresi bu açıdan birinci derecede tehlikeli deprem bölgesi içinde yer almaktadır. Ancak bu bölge deprem meydana getirebilecek tektonik bir kırığa sahip değildir.
... Okulu'nun çevresinde yer alan ve şehirlerde hissedilen ve/veya yıkıma yol açan depremlerin tüm kayıt ve belgeleri mevcut değildir. Elde bulunan kayıtlardan sadece birinde yıkım ve can kaybı bilgisi bulunmaktadır, diğerlerinde ise ciddi yıkım ve can kaybı bilgisi bulunmamaktadır. Son yirmi yılda Marmara bölgesinde yer alan yıkıcı 17 Ağustos 1999 Kocaeli depreminde Okulu ve çevresinde önemli bir yıkım ve can kaybı yaşanmamıştır. Yıkımlar daha çok yoğun çarpık kentleşmenin görüldüğü bölgelerde meydana gelmiştir. Bu nedenle son yıllarda okullarda güçlendirme veya yık-yap çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda, örneğin İstanbul'da 1200'e yakın okul güçlendirilmiş veya yeniden inşa edilmiştir.*

2.1.2.3. ÇALIŞMA DEVRESİ VE ŞEKLİ

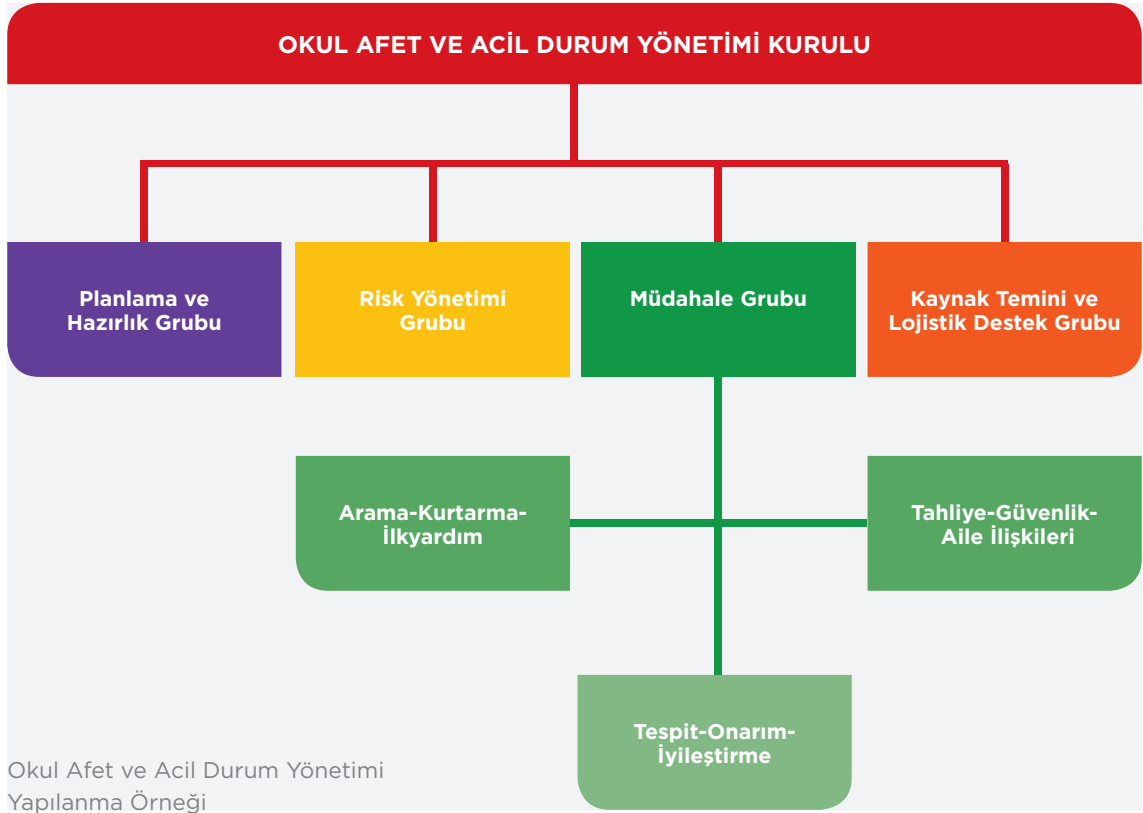
- a) Çalışma Şekli:** Eğitim-öğretim saatlerine uygun olarak her zaman personel ve öğrenci mevcuttur. Yarıyıl ve yaz tatilleri ile diğer resmi tatiller dışında mesai devam etmektedir.
- b) Çalışma Devresi:** Tek Mesaili Eğitim / İki Mesaili Eğitim
Kış Mesaisi: Saatleri
Yaz Mesaisi: Saatleri
- c) Faaliyet Konusu:** Eğitim-Öğretim
- d) Tesisleri:**
- e) Kapasitesi:**
- f) Çalışan Personel Sayısı:** (toplam)

Bölüm 3

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

3.1. OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KURULU'NUN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI

3.1.1. OKULUN TAMP GÖREVİ İLE İLGİLİ GÖREV ORGANİZASYONLARI

OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KURULU YÖNETİCİ VE PERSONEL ÇİZELGESİ				
ADI SOYADI	UNVANI	TELEFON	DOĞUM TARİHİ	E-POSTA
	Okul Müdürü			
	Müdür Yrd.			
	Müdür Yrd.			
	Müdür Yrd.			
	Öğretmen			
	Öğretmen			
	Öğretmen			
	Öğretmen			
	Okul Aile Birliği Başkanı			

Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Kurulu, Yönetici ve Personel Çizelgesi

OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KURULU'NUN GÖREVLERİ:

- Afet öncesinde okulun tehlike ve risk azaltma planı ile müdahale planını oluşturmak ve okulun güvenliğini sağlamak;
- Planda yer alacak görevli grupları ve bu grupların görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek;
- Gruplarda görev alacak kişileri ve grupların çalışma esaslarını belirlemek;
- Afet yönetimi konusunda öğretmenler, çalışanlar, veliler ve öğrenciler için uygulanacak eğitim programlarını belirlemek ve uygulanmasını sağlamak;
- Masa başı tatbikatı, uygulama tatbikatı (işlevsel tatbikat) veya genel tatbikat (tam ölçekli tatbikat) düzenlemek;
- Tatbikatlar, günlük olaylar ve karşılaşılan afetlerden elde edilen derslerin ışığı altında planları güncellemek;
- Çalışma gruplarının ihtiyaç duyacağı ekipman, malzeme, yayın ve insan gücü desteğini sağlamak;
- Afet sırası ve sonrasında grupların olaya zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale etmesini sağlamak ve olayı yönetmek;
- Olanak ve kaynakları belirlemek ve geliştirmek;
- Alınacak önlemleri ve öncelikleri belirlemek;
- Öğretmenlerin, personelin, öğrencilerin ve velilerin bilgilendirilmesini ve bilinçlendirme çalışmalarının geliştirilmesini ve etkin olarak uygulanmasını sağlamak;
- Afet ve acil durumlara ilişkin görevlerin sevk ve idare çalışmalarında yer alacak çalışma grupları ve personeline ait rolleri ve sorumlulukları tanımlamak;
- Okulun afet öncesi, sırası ve sonrasındaki eylemlere ilişkin Hazırlık, Zarar Azaltma, Müdahale ve İyileştirme planlamasını TAMP İstanbul Planı'nda belirlenen temel prensiplerine göre planlamak ve uygulanmasını sağlamak;
- Okulda yaşanabilecek her tür ve ölçekte afet ve acil durumlara müdahalede görev alacak personelin eğitimi konusunda resmi kurum, özel kuruluşlar, STK'lar ve gerçek kişilerle işbirliği yapmak;
- Afet ve acil durumlara ilişkin afetin başlangıcından bitimine kadar geçen sürede tüm verileri ve bilgileri kayıt altına almak ve bu konuda üst makamlara doğru bilgi akışı konusunda tüm önlemleri almak;
- Afet ve acil durumlara ilişkin tehlike ve risklerin yönetilebilirliği konusunda tüm verileri ve bilgileri kayıt altına almak ve bunlara ilişkin çözüm odaklı düzeltme, önleme ve izleme ekipleri oluşturmak;
- Afet ve acil durumlara yönelik okulda devamlı ve sürekli bir RİSK azaltma kültürünün oluşması için Öğretmen-Öğrenci-Veli odaklı işbirliği çalışmaları yaptırmak.

OKULUN TAMP GÖREVİ İLE İLGİLİ GÖREV ORGANİZASYONU

TAMP İSTANBUL PLANI

GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ OKUL YÖNETİM EKİBİ

Okulun Adı:

	Hizmet Sınıfı	Adı Soyadı	T.C. Numarası	Telefon	Adres	E-Posta	Sayısı: 3 Vardiya Şeklinde
1	Müdür						
	Müdür						
	Müdür						
2	İdari İşler Müdürü						
	İdari İşler Müdürü						
	İdari İşler Müdürü						
3	Lojistik Müdürü						
4	Memur						
	TOPLAM						

TAMP İstanbul Planı, Geçici Barınma Merkezi Okul Yönetim Ekibi.

TAMP İSTANBUL PLANI**BARINMA MERKEZİ OLARAK PLANLANAN ÇADIR VE KONTEYNİR KENT YÖNETİM EKİBİ****Okulun Adı:**

	Hizmet Sınıfı	Adı Soyadı	T.C. Numarası	Telefon	Adres	E-Posta	Sayısı: 3 Vardiya Şeklinde
1	Müdür						
	Müdür						
	Müdür						
2	İdari İşler Müdürü						
	İdari İşler Müdürü						
	İdari İşler Müdürü						
3	Lojistik Müdürü						
4	Memur						
	TOPLAM						

TAMP İstanbul Planı, Çadır ve Konteynir Kent Yönetim Ekibi.

Not: Yönetim Ekibi için minimum 8 Personel görevlendirilmelidir.

3.2. PLANLAMA VE HAZIRLIK GRUBU'NUN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

3.2.1. PLANLAMA EKİBİ

ADI SOYADI	BRANŞ	TELEFON	E-POSTA
Müdür Yrd.			
Öğretmen			
Öğretmen			
Öğretmen			

GÖREVLERİ:

- 1) Sorun, tehlike ve ihtiyaçların belirlenmesi:
 - a) Tehlike faaliyetinin öncelenmesi;
 - b) Risk analizi ve değerlendirmesinin öncelenmesi;
 - c) Kararlaştırılan tedbirlere ilişkin:
 - İş ve işlem basamaklarının;
 - İşlemi yapacak kişi veya öğretmenlerin;
 - Sorumlu yönetici ve ekibinin;
 - Başlama ve bitiş tarihi vb. bilgileri içeren planların hazırlanması;
 - d) Bu planların "Okul Yönetim Kurulu" kararıyla uygulamaya alınması;
- 2) Uygulanması mümkün olan çeşitli eylem yollarının tartışılıp düzenlenmesi;
- 3) Olanak, fırsat ve kaynakların belirlenmesi (Kaynak Planlama Ekibi ile beraber hazırlanmalıdır);
- 4) Mevcut olanak ve kaynaklarla gerçekleştirilmesi mümkün olan eylem için gereken insan gücü, malzeme kaynakları ve örgütlenme şeklinin belirlenmesi;
- 5) Ölçülebilir göstergeler belirleyerek eylemlerin izlenmesi ve gerektiğinde yeni düzenlemelerin yapılması.

3.2.2. HAZIRLIK EKİBİ

ADI SOYADI	BRANŞ	TELEFON	E-POSTA
Müdür Yrd.			
Öğretmen			
Öğretmen			
Öğretmen			

GÖREVLERİ:

Hazırlık Ekibi'nin görevi önleme ve risk azaltma planlamasını kapsamaktadır. Afet öncesinde ve genel afet planlaması çerçevesinde öncelikle hazırlanması gereken bu planlama, aşağıdaki hususları içermelidir:

- 1) Okul ve çevresindeki tehlikelerin belirlenmesi, analizi ve değerlendirilmesi;
- 2) Okul nüfusu, yapı, altyapı ve insan faaliyetleri envanterinin çıkarılması;
- 3) Fiziksel, sosyal, ekonomik ve çevresel zarar görülebilirliklerin (etkilenme oranları) belirlenmesi;
- 4) Risklerin belirlenmesi;
- 5) Afet senaryolarının hazırlanması;
- 6) GZFT (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler) Analizi'nin yapılması;
- 7) Risk azaltma stratejilerinin belirlenmesi ve maliyet fayda analizinin yapılması;
- 8) Yasal, kurumsal ve finansal olanakların belirlenmesi;
- 9) En akılcı stratejik amaç, hedef ve eylemlerin belirlenmesi ve uygulanması;
- 10) Performans kriterleri ile izleme ve değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi;
- 11) Uygulamanın izlenmesi, aksayan yönlerin belirlenmesi ve gerekiyorsa planın güncellenmesi.

Hazırlık Ekibi ayrıca Acil Durum Ekipleri'nden de sorumludur. Acil Durum Ekipleri aşağıdaki birimlerden oluşmaktadır:

- 1) **Söndürme Ekibi:** İtfaiye gelinceye kadar binada çıkacak yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesini önlemek ve söndürmek.
- 2) **Kurtarma Ekibi:** Yangın meydana geldiğinde can ve mal kurtarma çalışmalarını yürütmek.
- 3) **Koruma Ekibi:** Kurtarma Ekibi tarafından kurtarılan eşya ve evrakı korumak, yangın nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek.
- 4) **İlk Yardım Ekibi:** Yangın nedeniyle yaralanan veya hastalanan kişilere ilkyardımda bulunmak.

Not: Acil Durum Ekipleri ile ilgili detaylı bilgi "3.4. Müdahale Grubu'nun ve Alt Ekipler'in Görev, Yetki ve Sorumlulukları" bölümünde yer almaktadır.

3.3. RİSK YÖNETİMİ GRUBU'NUN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

RİSK YÖNETİM EKİBİ:

ADI SOYADI	BRANŞ	TELEFON	E-POSTA
Müdür Yrd.			
Öğretmen			
Öğretmen			
Öğretmen			

GÖREVLERİ:

Risk Önleme Ekibi'nin başlıca görevleri aşağıdaki gibidir:

- 1) Tehlike analizinden sonra etkilerinin büyüklüğüne ve önemine göre sıralı hale getirilen risklerin kontrolüne yönelik planlamanın yapılması;
- 2) Risk kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması; riskin tamamen bertaraf edilmesi; bu mümkün değilse riskin kabul edilebilir seviyeye indirilmesi için önlemlerin alınması;
- 3) Tehlike veya tehlike kaynaklarının ortadan kaldırılması için Tehlike ve Risk Tespit Ekibi ile iş bölümünün sağlanması;
- 4) Tehlikeli olanın, tehlikeli olmayanla veya daha az tehlikeli olanla değiştirilmesinin sağlanması;
- 5) Riskler ile kaynağında mücadele edilmesi için önlem alınmasının sağlanması;
- 6) Risk kontrol tedbirlerinin uygulanması; kararlaştırılan tedbirlerin "iş ve işlem basamakları", "işlemi yapacak kişi veya işyeri bölümü", "sorumlu kişi veya işyeri bölümü", "başlama ve bitiş tarihi" vb. bilgileri içeren planların hazırlanması ve bu planların yönetim kararıyla uygulamaya alınmasının sağlanması;
- 7) Uygulamaların izlenmesi; hazırlanan planların uygulama adımlarının düzenli olarak izlenmesi, denetlenmesi ve aksayan yönlerinin tespit edilerek gerekli düzeltici ve önleyici işlemlerin tamamlanmasının ardından ilgili DÖF (Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet) Raporu'nun hazırlanması;
- 8) Risk kontrol adımlarını uygularken kişisel korunma önlemlerinden önce toplu korunma önlemlerine ağırlık verilmesi ve uygulanacak önlemlerin yeni risklere neden olmaması için gerekli çalışmalarının yapılması;
- 9) Belirlenen risk için kontrol önlemlerinin uygulanmasından sonra yeniden risk seviyesi tespiti yaptırılması; yeni seviyenin kabul edilebilir risk seviyesinin üzerinde olması durumunda bu maddedeki adımların tekrarlanmasının sağlanması;

- 10) Dokümantasyonun yapılması; risk değerlendirmesi işyerindeki farklı bölümler için ayrı ayrı yapılmışsa her birinin adını, tehlike kaynakları ile tehlikeleri, tespit edilen riskleri, risk analizinde kullanılan yöntem veya yöntemleri, tespit edilen risklerin önem ve öncelik sırasını da içeren analiz sonuçlarının kayıt altına alınması;
- 11) DÖF (Düzeltici ve Önleyici Faaliyet) kontrol tedbirlerinin, gerçekleştirilme tarihlerinin ve sonrasında tespit edilen risk seviyesini içeren Risk Değerlendirmesi dokümanının sayfaları numaralandırılarak, gerçekleştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanarak ve son sayfası imzalanarak işyerinde saklanması;
- 12) Risk Değerlendirmesi Dokümanı'nın elektronik ortama aktarılarak arşivlenmesinin ve MEB-BİS'e kayıt edilerek İSG modülüne işlenmesinin sağlanması.

3.4. MÜDAHALE GRUBU'NUN VE ALT EKİPLERİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

MÜDAHALE EKİBİ:

ADI SOYADI	BRANŞ	TELEFON	E-POSTA
Müdür Yrd.			
Öğretmen			
Öğretmen			
Öğretmen			

GÖREVLERİ:

7126 sayılı yasa ve ilgili mevzuatı ile binaların yangından korunması hakkındaki yönetmelik esaslarına göre oluşturulmuş olan Acil Durum Ekipleri'nin sevk ve idaresinden sorumlu olan Servis Amirleri, Ekip Başları ve Yardımcıları bu planın görev ve yetkileri ile "Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu"nun emirleri doğrultusunda gerekli durumlarda Müdahale Ekibi olarak aşağıdaki görevleri doğrudan yerine getirirler:

- 1) Müdahale çalışmalarının, çalışma yapan ekiplerin gereksinimlerine uygun ve gelişmelerini destekleyecek şekilde hazırlanması ve tüm çalışmaların kamu yararını en üst seviyede gözeterek yürütülmesi;
- 2) Müdahale uygulamalarına yönelik personel veya ekiplerin doğru ve gerçekçi belirlenmesi;
- 3) Müdahale çalışmalarının öncelikle okulun şartları dikkate alınarak, gereksinim aciliyetine ve öncelik sırasına uygun olarak belirlenmesi;

- 4) Özellikle afet sırasında müdahale uygulamaları konusunda çok kısa sürede ve yeterince araştırma olanağı bulmadan karar almayı gerektiren durumlarda da yetkililerin ve görevlilerin aldıkları kararları genel kabul görmüş temellere dayandırması ve ilgili yetkili makamlarla istişare etmesi;
- 5) Afet ve acil durumlarda okul müdahale ekiplerinin ve kişilerin hızlı ve etkin müdahale edebilmeleri için tüm afet yönetimi paydaşlarının katıldığı tatbikatların ve eğitimlerin düzenli aralıklarla tekrarlanması;
- 6) Ekiplere yeni katılan kişilerin afet ve acil duruma yönelik alıştırma ve eğitimlerinin zamanında gerçekleştirilmesi; planların ve bilgilerin daima güncellenerek paylaşılması; irtibat bilgilerinin ve kaynaklarının ulaşılabilir olması;
- 7) Müdahale çalışmaları sırasında yardıma gelen gönüllülerin tükenmelerini önleyecek önlemlerin alınması, eşit koşullarda çalışmalarına yönelik çaba gösterilmesi ve gönüllülerin yeteneklerine ve becerilerine uygun olarak görevlendirilmelerinin sağlanması;
- 8) Müdahale çalışmalarında insan haklarına aykırı ve insan onurunu zedeleyici davranışlarda bulunulmaması, bu tür davranışlarda bulunanların uzaklaştırılması;
- 9) Müdahale sürecinde elde edilen kişisel bilgilerin hiçbir koşulda başka bir amaçla kullanılmaması, diğer kişiler ve yetkisiz organlarla paylaşılmaması, özel yaşamları ile ilgili bilgilerin gizliliğinin korunması;
- 10) Müdahale çalışmalarında bireylerin ve toplumun hassasiyetlerine saygı gösterilmesi;
- 11) Tüm hizmetlerin gerçekleşmeyecek vaatlerde bulunulmadan gerçekçi bir zeminde yürütülmesi ve çalışmalarda yapıcı olmaya özen gösterilmesi.

ACİL DURUM EKİPLERİ'NİN SERVİS AMİRLERİ, EKİP BAŞLARI VE YARDIMCILARININ GÖREVLERİ:

Servis Amirleri:

- 1) Afet ve acil durumlarda servisin koordinasyonundan sorumludur, sevk ve idaresi ile ekibini toplar ve kat planlarına göre her katın servisi ve ekibiyle ilgili olarak amirleri ve yardımcıları ile iletişim halinde bulunur;
- 2) Risk ve olayların ortadan kaldırılması için ilk müdahale emrini ekiplere verir;
- 3) Ekiplere ilk toplanma ve müdahaleye yönelik iş bölümü emirlerini verir;
- 4) Servis Amirleri "Binaların Yangınlardan Korunması Hakkındaki Yönetmelik" ve diğer mevzuat çerçevesinde "Bina Sorumlusuna" karşı yaptıkları iş ve eylemlerden sorumludur.

Servis Amir Yardımcıları:

- 1) Afet ve acil durumlarda servisi koordine ederek ekibini toplar ve kat planlarına göre her kat servisi ve ekibi için amirlerin, yardımcılarının ve personelinin sevk ve idaresinde Servis Amirine yapılacak iş ve işlemlerde yardımcı olur;
- 2) Yıllık eğitim tatbikat planlama çalışmalarına Servis Amiri ile birlikte katılır.

Ekip Başı: Her servise bağlı ekibin sevk ve idaresini yürüten kişidir. Ekibin çalışmaları içinde yer alır, ekip personelini iş ve eylemleri ile yönlendirir.

Ekip Başı Yardımcısı: Ekibin çalışmaları içinde yer alır, ekip personelini yönlendiren iş ve eylemlere yardımcı olur. Ekip başının olmadığı zamanlarda Ekip Başı olarak ekibin başına geçer.

Ekip Personeli: Ekibin çalışmaları içinde yer alan ve verilen ekip paylaşım görevlerini yerine getiren kişidir.

3.5. KAYNAK TEMİNİ VE LOJİSTİK DESTEK GRUBU'NUN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI

KAYNAK TEMİN EKİBİ:

ADI SOYADI	BRANŞ	TELEFON	E-POSTA
Müdür Yrd.			
Öğretmen			
Öğretmen			
Öğretmen			

GÖREVLERİ:

Kaynak Temin Ekibi'nin afet ve acil durumlarda meydana gelebilecek olumsuzlukları en kısa sürede en aza indirmeye yönelik hedefleri:

- 1) Kaynak ihtiyacının belirlenmesinin, geçmiş afetler dikkate alınarak hazırlanan afet senaryolarına göre afet öncesinde yapılmasını sağlaması;
- 2) Çalışma Ekipleri'ne, kaynaklarını önceden belirlenmiş tanımlara uygun olarak sınıflandırma tespitini yaptırması;
- 3) Tüm malzeme ve ekipmanın belirli periyotlarla kontrolden geçirilmiş, test edilmiş, sağlam ve çalışır durumda olduğu, afet ve acil durumlarda kullanıma hazır olacağı ve kendisinden beklenen işlevi yerine getirebilecek yeterlilikte ve kalitede olacağı konusunda gerekli kontrolleri ve çalışmaları yaptırması;
- 4) Kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve israfı önlemek amacıyla, Çalışma Ekipleri arasında sorumlulukların tanımlandığı, finansman ve maliyet planlarının da detaylandırıldığı tebellüğ (teslim etme)/teslim alma belgelerini imzalatması;
- 5) Kaynak Yönetimi: Çalışma Ekiplerinin afet ve acil durumlarda mevcut kaynakları etkin bir şekilde yönetmeleri ve kullanmaları için bir arada çalışmalarını sağlaması;

- 6) Kaynak ve İhtiyaçların Belirlenmesi: Kaynak Temin ve Yönetimi Ekibi'nin TAMP'ta belirtilen 3. ve 4. seviye afet ve acil durumlar için hazırlanan senaryolara göre Çalışma Ekiplerinden mevcut kaynak ve ihtiyaçlarını belirlemelerini talep etmesi;
- 7) Kaynakların Sınıflandırılması: Kaynak Temin ve Yönetimi Ekibi'nin Çalışma Ekiplerinden belirlenen mevcut kaynak ve ihtiyaçlarını boyutlarına, kapasitelerine, güçlerine ve kabiliyetlerine göre sınıflandırılmalarını istemesi;
- 8) Kaynak Temin ve Yönetimi Ekibi'nin kaynaklarını (1) Personel ile (2) Malzeme ve Ekipman olarak iki temel gruba ayırması;
- 9) Karşılıklı Yardım/Destek Anlaşmalarının Kullanılması: Kaynağı sağlayan okul aile birliği, bağışçı kişi veya kuruluşlar ya da sponsor ile kaynağı talep eden Çalışma Ekipleri arasında karşılıklı yardım/destek işbirliği anlaşmasının yapılmasını sağlaması;
- 10) Kaynakların Etkin Kullanımı: Çalışma Ekiplerinin görevlerini sistematik ve verimli bir şekilde gerçekleştirebilmeleri için kabul edilebilir temel kaynak uygulamalarını takip etmesi;
- 11) Tedarik Yöntemleri: Çalışma Ekiplerinin afet ve acil durumlar için ihtiyaç duyacakları kaynakların devlet, özel sektör, STK'lar ve bağışlardan sağlanması;
- 12) Kaynak Yönetiminden Sorumlu Ekip ve İş Akışı: Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı'nda görev alan çalışma ekipleri, afet yönetiminde görev alan her bir ekip etkinliği için ne kadar kaynağa ihtiyaç duyduğunu kendi Kaynak Temin Ekibi'ne bildirmelidir. Kaynak Yönetim Ekibi gerekli olan kaynakları Okul Afet Yönetimi Kurulu'na iletir. Çalışma ekiplerinden Kaynak Temin Ekibi, afet öncesinde ihtiyacı olan kaynakların toplanmasından, güncellenmesinden ve işlenmesinden; afet sırası ve sonrasında ise bu kaynakların takibinden ve kullanıma hazır olma durumlarının belirlenmesinden sorumludur. Kaynak takibi hazırlanacak (kaynak temin) formlar aracılığı ile sağlanır.

LOJİSTİK DESTEK EKİBİ:

ADI SOYADI	BRANŞ	TELEFON	E-POSTA
Müdür Yrd.			
Öğretmen			
Öğretmen			
Öğretmen			

GÖREVLERİ:

Lojistik Destek Ekibi, afetzedelere yapılan aynı bağışların okulda depo hizmetleri ve dağıtımına yönelik koordinasyonundan sorumludur. Bu amaç doğrultusunda hizmet grubunun görevleri şu şekildedir:

- 1) İhtiyaçların ilan edilmesi ve tedarik zincirinin kurulması;
- 2) Afetzedelere gönderilen aynı bağışların önceden belirlenmiş depolarda toplanmasının ve tasnifinin sağlanması;
- 3) Aynı bağışların kayıtlarının tutulması;
- 4) Dağıtım kriterlerinin belirlenmesi;
- 5) AFAD Lojistik Yardım Dağıtım Merkezleri ile koordineli çalışılması;
- 6) Gelen talep ve emir doğrultusunda yardımların diğer okul dağıtım merkezlerine iletilmesinin sağlanması;
- 7) Okulda düzenli dağıtımı sağlayan dağıtım noktalarının kurulması ve yönetilmesi;
- 8) Yardım dağıtım çalışmalarının yürütülmesi.

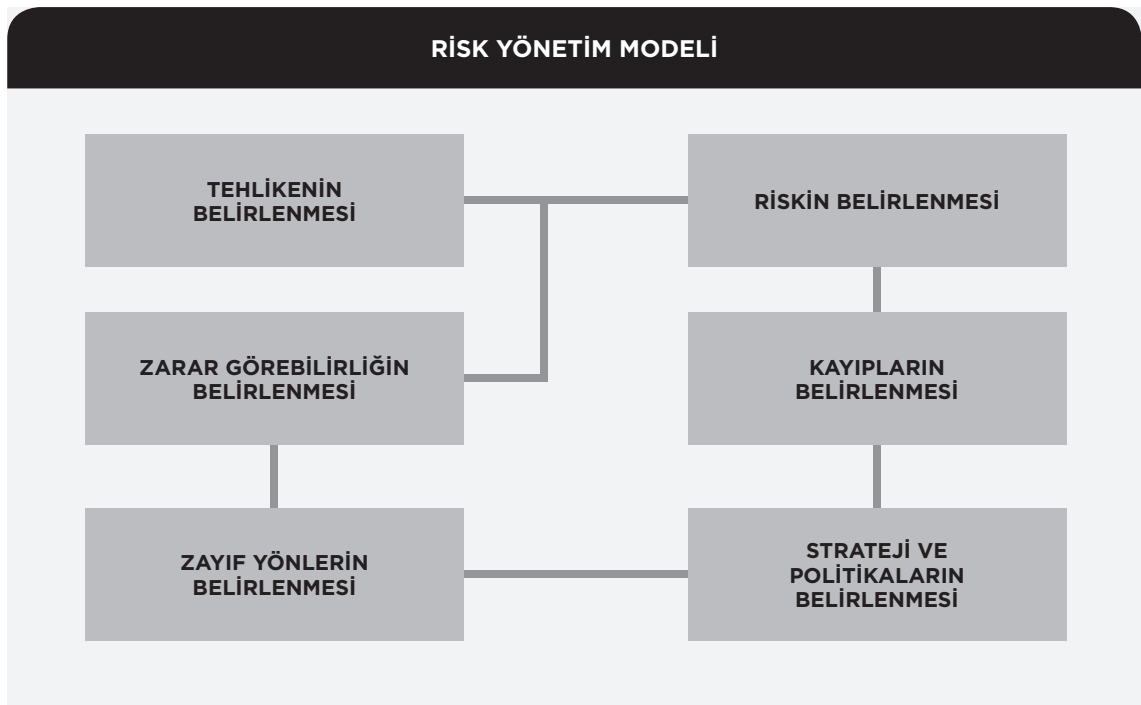
Bölüm 4

Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planlaması

4.1. ZARAR AZALTMA ÇALIŞMALARI

Zarar azaltma çalışmalarının başarılı olabilmesi için okulun mevcut durumu ve olanakları ile olası tehlikelerin ve ona bağlı risklerin doğru belirlenmesi gerekmektedir. Bunun için de aşağıdaki Risk Yönetim Modeli kullanılmaktadır.

RİSK YÖNETİM MODELİ:

Bu modele bağlı olarak aşağıdaki adımlar atılır:

- Okulun Mevcut Durumu ve Olanakların belirlenmesi
- Tehlikelerin belirlenmesi
- Zarar Görebilirliğin (Savunmasızlık) belirlenmesi
- Risklerin belirlenmesi
- Risklerin Değerlendirmesi ve Önceliklerin belirlenmesi
- Risk Analizi'nin yapılması
- Risk Değerlendirmesi Formu'nun doldurulması
- Zarar Azaltma Eylem Planı Formu'nun doldurulması
- Zarar Azaltma Strateji Bilgi Formu'nun doldurulması

Okulu [.....]	Gündüz toplam nüfus	Gece toplam nüfus
	Gündüz Bina Sorumlusu Adı	Kat, Oda ve Tel No
	Gece Bina Sorumlusu Adı	Kat, Oda ve Tel No
Binada Çalışma Günleri		
Çalışma Saatleri		
Öğrenci Sayısı		
Erkek	Kız	Toplam
Öğretmen Sayısı		
Erkek	Kadın	Toplam
Memur/Temizlik Görevlisi Sayısı		
Erkek	Kadın	Toplam

Okul Genel Bilgiler Formu 2:

Okulun Personel ve Öğrenci Bilgileri Formu:

OKULUN PERSONEL VE ÖĞRENCİ BİLGİLERİ				
GÖREVİ		ERKEK	KADIN	TOPLAM
1	Müdür			
2	Müdür Yardımcısı			
3	Branş Öğretmeni			
4	Sınıf Öğretmeni			
5	Rehber Öğretmen			
6	Memur			
7	Temizlik Görevlisi			
8	İşçi			
9	İŞKUR Personeli			
10	Öğrenci Sayısı			
11	TOPLAM			

b) Yapısal ve Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması

Yapı elemanları ile ilgili riskler ikiye ayrılır:

- 1) Taşıyıcı olmayan yapı elemanlarının hasar görmesi sonucu oluşabilecek riskler.
- 2) Taşıyıcı yapı elemanlarının hasar görmesi durumunda oluşabilecek riskler.

Binalarda deprem güvenlik düzeyinin düşük olmasının başlıca nedenleri:

- Kolon-kiriş bölgelerinde sargı donatısının (etriye) doğru ve yeterli miktarda bulunmaması;
- Beton dayanımlarının çok düşük olması veya betonun yanık olması;
- Kolonların kesitlerinin çok küçük olması;
- Binada yumuşak kat (giriş katında dolgu duvarların olmaması veya bir üst kata oranla çok az olmasıdır) bulunması.

Yapısal Risklerin Azaltılması:

Genel olarak 1975'ten sonra yayımlanmış olan "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik" doğrultusunda inşa edilen okulların can güvenliğini sağlayacak yeterlilikte olmaları ve deprem sırasında yıkılmamaları beklenir. Okul binalarının depreme karşı güvenli olup olmadığı, Bina Deprem Yönetmeliği'ndeki mevcut koşullara uyulup uyulmadığının belirlenmesiyle anlaşılır.

Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması (YORA):

Yapısal olmayan elemanlar, bir binanın taşıyıcı sistemi (kolon, kiriş, döşeme, taşıyıcı duvar, çatı ve temel) dışındaki bütün kısımlar ve binanın içindekilerdir. Deprem öncesi yapılan küçük hazırlıklarla, yapısal olmayan elemanlardan kaynaklanan zararların azaltılabileceği görülmüştür. Yapısal olmayan elemanlardan kaynaklanan tehlike ve risklerin azaltılması işlemine, "Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması" (YORA) adını vermekteyiz. Bunun yapılabilmesi için, öncelikle risk kaynaklarının nasıl zarar verebileceğinin belirlenmesi ve olabilecek zarar durumunun deprem öncesinde iyileştirilmesi gerekir.

Binalarda Yapısal Olmayan Elemanlar:

TÜRÜ	ELEMANLAR
Mekanik Sistem	Kalorifer kazanları, su tankları, ısı pompası, havalandırma/soğutma elemanları
Elektrik Sistemi	Elektrik tesisatı, kesintisiz güç kaynakları, yedek jeneratörler
Cephe ve Çatıdaki Mimari Elemanlar	Yığma bacalar, kalkan duvarlar, cephe kaplamaları, parapetler, kornişler, pencereler
İç Mekândaki Mimari Elemanlar	Kapılar, tavan kaplamaları, havalandırma sistemi, aydınlatma sistemi, tuvaletler, kantin, büfe, mutfak pişirme sistemleri
Mobilyalar, Araç - Gereç	Laboratuvar malzemeleri, kitaplık dolapları, çelik dolaplar, asılı panolar, bilgisayar sistemleri, elektronik ve diğer elektrikli cihazlar, beyaz eşyalar, asılı duran eşyalar, dolaplar, dekoratif eşyalar, raflarda duran eşyalar, camlar, tüpler, aydınlatma elemanları, tabelalar, klimalar ve gaz silindirleri

c) Okul Deprem Tehlike Avı

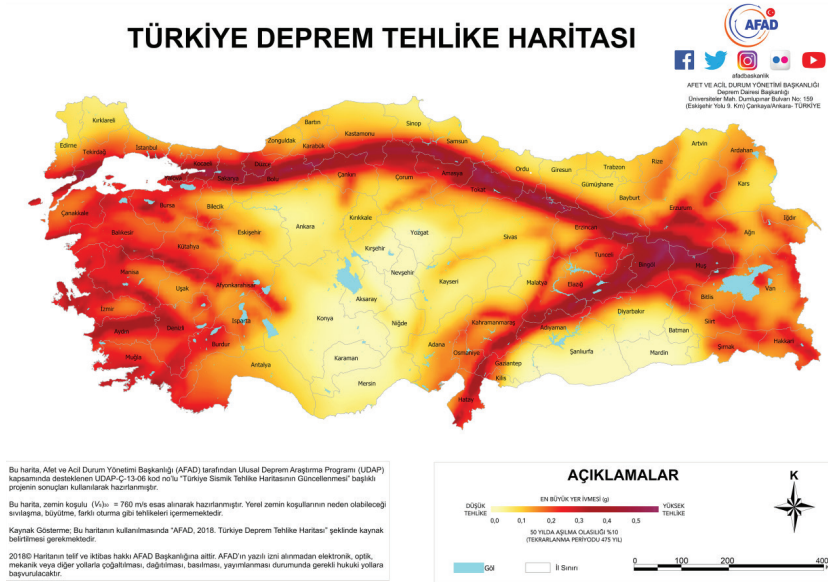
Okul Deprem Tehlike Avı her bir sınıf, ofis, kantin, spor salonu, laboratuvar, konferans salonu, kazan dairesi, okul bahçesi gibi okulun tüm bölümlerinin yerinde görülmesiyle yapılır. Tehlike avının okul afet ve acil durum yönetimi ve/veya kurulunda yer alan kişilerin denetiminde ve öğretmen ile öğrencilerin katılımıyla yapılması tavsiye edilir. TEHLİKE AVI yaparken tek ihtiyacınız hayal gücü ve sağduyudur.

Okul deprem tehlike avında yapılması gerekenler:

- Ağır eşyalar baş hizasının altına yerleştirilir;
- Yüksek ve ağır mobilyalar duvar, zemin ve tavana sıkıca sabitlenir;
- Dolap kapakları sürgülü veya mandallı kilitlerle tutturulur;
- Isıtıcılar ve ısı kaynakları emniyete alınır;
- Yangın söndürücüleri ve diğer gaz silindirleri sabitlenir;
- Kırılabilir camlardan korunacak şekilde düzenleme yapılır;
- Ağır ve önemli elektronik aletler plastik klipsli şeritler, dar ve geniş dokuma kayışları ve/veya cırt cırtlı bantlar kullanarak masaüstüne ya da zemine sabitlenir;
- Aydınlatma armatürleri tavana sıkıca sabitlenerek emniyete alınır;
- Duvar tabloları, duvar haritaları vb. için ucu kapalı kanca vidalar kullanılır;
- Tehlikeli (zehirli, yanıcı-parlayıcı) maddeler sınırlanır, izole edilir, ortadan kaldırılır veya ayrı tutulur.

4.1.2. TEHLİKELERİN BELİRLENMESİ

Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Kurulu oluşturulduktan sonra yapılması gereken temel çalışma, okul ve çevresindeki tüm tehlike ve tehditleri belirlemek, tehlike ve tehditlerin büyüklük ve sıklıkları, meydana gelme olasılıkları, neden olabilecekleri kayıp ve zararlar yani olası risklerin belirlenmesi çalışmalarıdır. Okulun bulunduğu bölgenin deprem tehlikesi, resmi makamlarca hazırlanmış daha büyük ölçekli bir tehlike ve risk haritası olmaması durumunda, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nca hazırlanmış ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girmiş olan 2019 tarihli "Türkiye Deprem Tehlike Haritası"ndan alınabilir.

Türkiye Deprem Tehlike Haritası (AFAD, 2019)

Okula yönelik tehlikelerin belirlenmesi için “Tehlike Belirleme Faaliyet Çizelgesi” ve “Tehlike Tespit Formu” doldurulur.

a) Tehlike Belirleme Faaliyet Çizelgesi:

Tehlike Adı	Tehlike Belirleme	Hasar Görebilirlik			Sonuç
	1. Bu tehlike okulunuzu etkileyebilir mi? Eğer yanıtınız hayır ise bir sonraki tehlikeye geçiniz. Yanıtınız evet ise, 2. ve 5. soruları cevaplayınız.	2. Olayın okulda veya yakınında meydana gelme olasılığı nedir?	3. Olay meydana geldiğinde, okulda hasar veya bazı malzemeleri/yerleri kullanamama durumu oluşabilir mi?	4. Olay meydana geldiğinde, ölüm veya yaralanmaya neden olabilir mi?	5. Eğer 3. ve 4. soruların yanıtı evet ise, bu tehlike önemlidir ve müdahale planında yer almalıdır.
Deprem	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Şiddetli Yağmur/Su Baskınları, Sel, Nehir Taşması	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Toprak Kayması (Heyelan), Kaya Düşmesi	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Çığ	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Yangın	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Hortum/Fırtına	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Uzun Süreli Yüksek Sıcaklar	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Uzun Süreli Yüksek Soğuklar	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Yıldırım Düşmesi	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Tehlikeli Madde Sızıntısı	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Salgın Hastalık	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır

a) Tehlike Belirleme Faaliyet Çizelgesi (devamı)

Tehlike Adı	Tehlike Belirleme	Hasar Görebilirlik			Sonuç
Spor Salonu, Atölye, Laboratuvar Kazası	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Gıda Zehirlenmesi	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Öğrenciler Arasında Kavga	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Düşme ve Yaralanmalar	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Silahlı Öğrenci	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır
Öğrenci İntiharı veya Teşebbüsü	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır	☐ Evet ☐ Hayır

b) Tehlike Tespit Formu:

TEHLİKE TESPİT FORMU														Toplam	Toplam / 5	Coğrafi Konum *
Tehlike Adı	Tehlikenin kaç yıl içinde gerçekleşmesini bekliyorsunuz?			Tehlike ne kadar ciddi? Potansiyel olarak ne kadar zarar verebilir?			Tehlikenin etkisi ne kadar sürebilir?			Tehlike ne zaman gerçekleşebilir?		Tehlike önceden tahmin edilebilir mi?				
Deprem	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	10	1			
Tehlike Yeri	5 Yıl	10 Yıl	20 Yıl	Çok	Orta	Az	>1 Hft	1 Hft	Gün	Her An	Mevsimsel	Hayır	Evet			
Merkez Okul Binası	1			1				1		1		1		45	9	
Spor Salonu	1				1		1			1		1		40	8	
Atölye	1			1			1			1		1		50	10	
Ek Bina	1				1			1		1		1		31	6,2	

NOT: Her soru kolonu için tek bir cevap veriniz. Cevaplarınızı ilgili kutuya bir (1) rakamı yazarak ekleyiniz.

NOT: "Tehlike Adı" ve "Tehlike Yeri" bilgilerinin sadece "Tehlike Tespit Formu" içerisinde yazılması yeterlidir. *Coğrafi Konum: Kurumun coğrafi koordinatları eklenecek.

Tehlike Tespit Formu'nda tehlikenin adına/türüne, kaç yıl içinde gerçekleşebileceğine, tehlikenin ciddiyetine ve potansiyel zarar verebilirliğine, etki süresine, gerçekleşme anına/mevsimine ve önceden tahmin edilebilirliğine karar verilerek, 10 veya 5 ya da 1 puan üzerinden değerlendirme yapılır. Her bir bina bölümü için geçerli olan kolondaki kutuya bir (1) rakamı yazılır. Örnekteki “Merkezi Okul Binası” için “Deprem” tehlikesine yönelik bir (1) ile işaretlenen kutular üzerinden gidecek olursak; $10 + 10 + 5 + 10 + 10 = “45”$ “Toplam” tehlike puanı hesaplanmıştır. Bu toplam puan işaretlenen kutu sayısına, yani beşe (5) bölünerek ortalama tehlike seviyesi “9” elde edilmiştir. Spor Salonu, Atölye ve Ek Bina için de aynı yöntem geçerlidir.

4.1.3. ZARAR GÖREBİLİRLİĞİN BELİRLENMESİ

Zarar görülebilirliğin belirlenmesi için “Savunmasızlık Tespit Formu” ve “Yönetilebilirlik Tespit Formu” doldurulur.

a) Savunmasızlık Tespit Formu:

SAVUNMASIZLIK TESPİT FORMU																																
Tehlike Adı	İnsan Üzerine Etkisi						Mekân ve Çevre Üzerine Etkisi												Ekonomik Etkisi						Toplam	Toplam / 8						
Deprem	Öğrenci/ Öğretmen /Engelli Birey Üzerine Etkisi		Yönetim/ Veli Üzerine Etkisi		İlçe/ Mahalle Üzerine Etkisi			Kritik Tesisler Üzerine Etkisi			Altyapı Üzerine Etkisi			Çevre Üzerine Etkisi			Üretim ve/ veya Hizmet Üzerine Etkisi			Makro-ekonomi Üzerine Etkisi												
Tehlike Yeri	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1					
	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D	Y	O	D		
Merkez Okul Binası	1			1						1			1			1			1			1			1			1			50	6,25
Spor Salonu	1			1						1			1			1			1						1						38	4,45
Atölye	1			1			1			1			1			1						1			1						70	8,75
Ek Bina	1			1						1			1			1									1			1			33	4,125

NOT: Her soru kolonu için tek bir cevap veriniz. Cevaplarınızı ilgili kutuya bir (1) rakamı yazarak ekleyiniz. [Y:Yüksek] [O:Orta] [D:Düşük]
Etkilenebilir Toplum Kesimleri: Yaşlı Bireyler, Engelli Bireyler, Kadınlar, Çocuklar
Kritik Tesisler: Altyapı (Elektrik, Doğalgaz, Su, Yangın Tertibatı, Hidrant Sistemi, Alarm Sistemi, Kazan Dairesi)
Özel Tesisler: Atölyeler

Savunmasızlık Tespit Formu'nda tehlikenin adına/türüne, insan üzerindeki etkisine, merkez ve çevre üzerindeki etkisine ve ekonomik etkiye karar verilerek, 10 veya 5 ya da 1 puan üzerinden değerlendirme yapılır. Her bir bina bölümü için geçerli olan kolondaki kutuya bir (1) rakamı yazılır. Örnekteki “Merkezi Okul Binası” için “Deprem” tehlikesine yönelik bir (1) ile işaretlenen kutular üzerinden gidecek olursak; $10 + 10 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = “50”$ “Toplam” tehlike puanı hesaplanmıştır. Bu toplam puan işaretlenen kutu sayısına, yani sekize (8) bölünerek ortalama tehlike seviyesi “6,25” elde edilmiştir. Spor Salonu, Atölye ve Ek Bina için de aynı yöntem geçerlidir.

b) Yönetilebilirlik Tespit Formu:

YÖNETİLEBİLİRLİK TESPİT FORMU																	Toplam	Toplam /8											
Tehlike Adı	Mevcut Kurumsal Afet ve Acil Durum Yönetimi Planları veya İş Sürekliliği Yönetimi Planları ne düzeydedir?			Mevcut Kurumsal Afet ve Acil Durum Yönetimi Planları veya İş Sürekliliği Yönetimi Planları Standartları ne düzeydedir?			Afet ve Acil Durum Yönetimi ile ilgili yürürlükte olan Mevzuat yeterli midir?			Kurumsal İnsan Kaynağı ne düzeydedir?			Afet ve Acil Durum için Ekipman ve Malzeme Kaynağı ne düzeydedir?			Afet ve Acil Durum Yönetimine ilişkin alınmış Eğitimler ne düzeydedir?			Kurumun Afet ve Acil Durum farkındalığı ne düzeydedir?			Yetki alanındaki Kamu bilinci ve farkındalığı ne düzeydedir?							
Deprem	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1	10	5	1					
Tehlike Yeri	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z	I	O	Z		
Merkez Okul Binası	1						1			1			1			1			1			1			1			41	5,125
Spor Salonu		1			1			1			1			1			1			1			1			1		36	4,5
Atölye					1			1			1			1			1			1			1			1		45	5,625
Ek Bina		1							1		1			1	1		1			1				1			1	28	3,5

NOT: Her soru kolonu için tek bir cevap veriniz. Cevaplarınızı ilgili kutuya bir (1) rakamı yazarak ekleyiniz. *İ: İyi, *O: Orta, *Z: Zayıf

Yönetilebilirlik Tespit Formu'nda tehlikenin adına/türüne, mevcut kurumsal afet ve acil durum yönetim planları veya iş sürekliliği yönetimi planlarının düzeyine, kurumsal insan kaynağı düzeyine, afet ve acil durum ekipman ve malzeme kaynağı düzeyine, afet ve acil durum yönetimine ilişkin alınmış eğitimler düzeyine, kurumun afet ve acil durum farkındalık düzeyine ve yetki alanındaki afet ve acil durum farkındalığı düzeyine karar verilerek, 10 veya 5 ya da 1 puan üzerinden değerlendirme yapılır. Her bir bina bölümü için geçerli olan kolondaki kutuya bir (1) rakamı yazılır. Örnekteki “Merkezi Okul Binası” için “Deprem” tehlikesine yönelik bir (1) ile işaretlenen kutular üzerinden gidecek olursak; $10 + 1 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = “41”$ “Toplam” tehlike puanı hesaplanmıştır. Bu toplam puan işaretlenen kutu sayısına, yani sekize (8) bölünerek ortalama tehlike seviyesi “5,125” elde edilmiştir. Spor Salonu, Atölye ve Ek Bina için de aynı yöntem geçerlidir.

4.1.4. RİSKLERİN VE ÖNCELİKLERİN BELİRLENMESİ

Risk analizi yapılırken özellikle doğa kaynaklı tehlikeler için etki derecesi ve oluşum sıklığı/olasılığının belirlenmesinde bilimsel verilerden ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yayınlarından yararlanılmalı veya doğrudan kendilerinden yardım istenmelidir. Risk analizi çalışmalarında tehlike türleri ve bu tehlikelerin nitelikleri değerlendirilir. Her bir tehlike kendine özgü etkileme şiddeti, oluşum sıklığı, etkilediği mekân, topluluk sayısı ve önlemleri ile diğerlerine göre farklılık gösterir.

Öncelikli sorunların ve ihtiyaçların belirlenmesi:

- a) Tehlike belirleme faaliyetinin öncelenmesi.
- b) Risk analizi ve değerlendirmesinin öncelenmesi.
- c) Kararlaştırılan tedbirlere ilişkin:
 - İş ve işlem basamakları;
 - İşlemi yapacak kişi veya öğretmenler;
 - Sorumlu yönetici ve ekip;
 - Başlama ve bitiş tarihi vb. bilgileri içeren planların hazırlanması.

Risk seviyesine göre derecelendirme yapabilmek için Tehlike Tespit Formu, Savunmasızlık Tespit Formu ve Yönetilebilirlik Tepit Formu'nda elde edilen değerler bir sonraki sayfadaki Risk Analizi Tablosu'na aktarılır. Daha önce örnek olarak verdiğimiz Merkez Okul Binası'nın deprem ile ilgili olarak belirlenen Tehlike Puanı (T), Savunmasızlık Puanı (S) ve Yönetilebilirlik Puanı (Y) ilgili satıra işlenir. Ardından ise "Risk R" derecesi " $(TxS) / Y$ " formülüne göre hesaplanır ve aynı şekilde örnek olarak verilen Spor Salonu, Atölye ve Ek Bina vb. bölümler için de yapılır. Meslek liselerinde atölyeler (kimyasal üretimler vb.) tehlikeli sınıf kapsamında olabildiğinden, risk analizleri daha dikkatli yapılmalıdır.

Risk Analizi Tablosu:

RİSK ANALİZİ TABLOSU				
Tehlike Adı	RİSK (Her Tehdit için Ayrı Çalışma Yapılır)			
Deprem Asimetrik Tehdit Taşkın Endüstriyel Kaza Meteoroloji/İklim Değişikliği				
Tehlike Yeri	Tehlike Puanı [T]	Savunmasızlık Puanı [S]	Yönetilebilirlik Puanı [Y]	Risk R= (TxS) / Y
MERKEZ OKUL BİNASI	9	6,25	5,125	10,98
SPOR SALONU	8	4,45	4,5	7,92
ATÖLYE	10	8,75	5,625	15,6
EK BİNA	6,2	4,125	3,5	7,31

Risk seviyesine göre derecelendirme aşağıdaki tabloda yer alan “Olasılık” ve “Etki Derecesi”ne göre belirlenir; en yüksek Olasılık 4 ile en yüksek Etki Derecesi 4 satırları çakıştırıldığında 16 elde edilir. Burada belirlenen Sonuç ve Risk derecelerine göre diğer tabloda yer alan Plandaki Öncelik Seviyesi saptanır.

Risk Seviyesine Göre Değerlendirme Tablosu:

		ETKİ DERESESİ			
		Felaket 4	Kritik 3	Sınırlı 2	Önemsiz 1
Olasılık	Yüksek 4	YÜKSEK 16	YÜKSEK 12	ORTA 8	AZ 4
	Bazen 3	YÜKSEK 12	YÜKSEK 9	ORTA 6	AZ 3
	Nadiren 2	ORTA 8	ORTA 6	AZ 4	ÇOK AZ 2
	Yok 1	AZ 4	AZ 3	ÇOK AZ 2	ÇOK AZ 1

■ Kabul Edilemez Risk

■ Dikkate Değer Risk

■ Kabul Edilebilir Risk

Plandaki Öncelik Seviyesi Tablosu:

SONUÇ	RİSK	PLANDAKİ ÖNCELİK
16, 12, 9	Yüksek	1. düzeyde (en öncelikli plan)
8, 6	Orta	2. düzeyde (öncelikli plan)
4, 3	Az	3. düzeyde (plan)
2, 1	Çok Az	4. düzeyde (plan yapılmayabilir)

Not: Yukarıdaki tabloda 16'lı risk skor matrisi kullanılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın Bilgi Kayıt Sistemi'nde (MEBBİS) kayıtlı İSG Modülü'ndeki risk değerlendirme formları kullanılarak -İRAP Modülü'ne işlenmek üzere- her bir risk başlığının içerisinde öncelik sırasına göre 8-25 arasındaki "dikkate değer tehlike" ve "çok tehlikeli" **Risk Skorları** kaydedilir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın risk analizi tespitinde 25'li risk skor matrisi kullanılmaktadır; bu matris sistemi İRAP Modülü'nde 10'lu skora göre işlenmektedir. Burada önemli olan, "dikkate değer tehlike" veya "çok tehlikeli" gibi riskin skorunun öncelik derecesinin saptanmasıdır; bunun için 10'lu, 16'lı veya 25'li risk skor matrisi kullanılabilir.

4.1.5. DÜZELTİCİ FAALİYETLER / ZARAR AZALTMA ÇALIŞMALARI /ÖNLEYİCİ FAALİYETLER

Elde edilen risk analizi değerlerine zarar azaltma çalışmaları kapsamında “Mevcut Durum Değerlendirme Formu”, “Zarar Azaltma Çözüm Önerileri Formu” ve “Zarar Azaltma Strateji Değerlendirme Formu” doldurulur.

Örnek - Mevcut Durum Değerlendirme Formu:

KURUM ADI	: OKUL MÜDÜRLÜĞÜ			
TEHLİKE	: <i>Az Tehlikeli</i>			
RİSK DERECEŚİ	: 10,98			
Bina/Tesis/Yetki Alanı/Bölge	: <i>Eğitim Hizmet Binası</i>			
MEVCUT DURUMU DEĞERLENDİRME FORMU				
1. NELER YAPILDI VE NELER MEVCUT?				
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tehlikeler tespit edildi.</i> • <i>Risk Analizi yapıldı.</i> • <i>Risk Değerlendirmesi yapıldı.</i> 				
2. NELER YAPILMADI, NELER EKŚİK? NEDEN YAPILAMADI? KARŐILAŐILAN SORUNLAR VE ENGELLER NELERDİR?				
<p>A. <i>İSPARK'ın işlettiği bina önündeki caddeye paralel konumdaki duvar dibi otopark düzeni iptal edilemedi.</i></p> <p>B. <i>Bina ana girişindeki otomatik fotoselli kapı düzeni dışı açılacak şekilde düzenlenemedi.</i></p> <p>C. <i>Binada olması gereken en az iki (2) yangın merdiveni yoktur.</i></p>				
TEHLİKE	İÇ FAKTÖRLER		DIŞ FAKTÖRLER	
	Güçlü Yönler	Zayıf Yönler	Fırsatlar	Tehditler
Deprem	<i>Risk azaltma kültürü iyi seviyededir.</i>	<i>Bina büyüklüğünden kaynaklı tahliyede güçlük vardır. Yangın merdiveninin olmayıőı ikincil afetleri tetikleyebilir.</i>	<i>İtfaiye yakın mesafededir. Yardımlaşma protokolü yapılan kurumlar yakınımızdadır.</i>	<i>Otopark sorunundan dolayı müdahale ekipleri binaya etkin bir konum ile ulaşamayabilir.</i>
Asimetrik Tehdit	<i>Eğitilmiş özel güvenlik personeli 7 gün / 24 saat görev yapmaktadır.</i>	<i>Otopark alanı, hizmet binamıza paralel duvar dibi park alanı sistemi içermektedir.</i>	<i>Otoparkın binamıza yaslanan kısmının bölümün kullanımı İBB İSPARK yönetimi ile konuşularak iptal edilebilir.</i>	<i>Sabotaj, hırsızlık, terör saldırısı vb. olayların otopark kullanılarak gerçekleştirilme tehlikesi var.</i>
Yangın	<i>Yangın algılama sistemi çalışmaktadır.</i>	<i>Yangın merdiveni yoktur. Ana giriş kapısı otomatik fotosellidir ve dışarıya açılmamaktadır.</i>	<i>İtfaiye yakın mesafededir. Yardımlaşma protokolü yapılan kurumlar yakınımızdadır.</i>	<i>Otopark sorunundan dolayı müdahale ekipleri binaya etkin bir konum ile ulaşamayabilir.</i>
MEVCUT DEĞERLENDİRMEYE GÖRE EN KÖTÜ SENARYO:				
Açıklama: <i>Hem depremde hem de yangında otopark sorunundan dolayı müdahale ekipleri binaya etkin bir konumda ulaşamayabilir.</i>				

Mevcut Durumu Değerlendirme Formu'nda öncelikle nelerin yapıldığı ve mevcut olduğu, nelerin ise hangi nedenlerden ötürü eksik kalıp yapılamadığı forma not edilir. Okulun karşı karşıya kaldığı tehlike ve iç faktörlere göre güçlü ve zayıf yönleri, dış faktörlere göre de fırsatları ve tehditleri belirlenip ilgili kutuya yazılır. Bunun sonucundaki mevcut değerlendirmeye göre en kötü senaryonun ne olabileceği saptanır. Sayfa 54'teki formda örnek değerlendirme yer almaktadır.

Zarar Azaltma Çözüm Önerileri Formu:

KURUM ADI :		OKUL MÜDÜRLÜĞÜ						
TEHLİKE :								
RİSK DERECESESİ :								
Bina/Tesis/Yetki Alanı/Bölge :								
ZARAR AZALTMA ÇÖZÜM ÖNERİLERİ FORMU								
1. KISA VADEDE NELER YAPILABİLİR? ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:				1. UZUN VADEDE NELER YAPILABİLİR? ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:				
1.				1.				
2.				2.				
3.				3.				
Kısa vadeli çözümler: (SSEÇTİK Kriterlerine Uyumluluk)								
Zarar azaltmak için çözüm önerisi	Siy	Sos	E	Ç	T	İ	K	Tahmini Maliyet
Uzun vadeli çözümler: (SSEÇTİK Kriterlerine Uyumluluk)								
Zarar azaltmak için çözüm önerisi	Siy	Sos	E	Ç	T	İ	K	Tahmini Maliyet
SSEÇTİK:	Siy-Siyasi, Sos-Sosyal, E-Ekonomik, Ç-Çevresel, T-Teknik, İ-İdari, K-Kanuni							

Zarar Azaltma Çözüm Önerileri Formu'nda zarar azaltma çalışmaları kapsamında var olan risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik KISA (6 aya kadar) ve UZUN (6 ay ila 1 yıl arasında) vadeli çözüm önerileri geliştirilir. Bu çözüm önerileri her iki süreç için de SSEÇTİK (Siy-Siyasi, Sos-Sosyal, E-Ekonomik, Ç-Çevresel, T-Teknik, İ-İdari, K-Kanuni) faktörlerine göre engel oluşturan konular göz önüne alınarak ve tahmini maliyet ile birlikte oluşturulur.

SSEÇTİK'in Siyasi kriteri asimetrik tehditleri, yani terör olaylarına, sabotaja, toplumsal olaylara, silahlı eylemlere, suikastlara, yağmalamalara ve kaos/kargaşa durumlarına bağlı engelleri, İdari kriteri ise bürokratik engelleri kapsamaktadır. Verilen SSEÇTİK kriterlerinden engel teşkil edenlerin kutusu boş bırakılacaktır; önerilen çözüme yönelik aşılın veya söz konusu olmayan engeller ise işaretlenecektir. Çok sayıda SSEÇTİK kutusunun işaretli olması, ilgili çözüm önerisinin kolay uygulanabilir ve gerçekçi olduğunu gösterecektir. Boş kutular ise çözüm önerisine yönelik engelleri belirlemeye ve çok sayıda olmaları durumunda ise belki alternatif çözümler bulmaya yöneltecektir.

Zarar Azaltma Strateji Değerlendirme Formu:

KURUM ADI : OKUL MÜDÜRLÜĞÜ														
TEHLİKE :														
RİSK DERECESESİ :														
Bina/Tesis/Yetki Alanı/Bölge :														
ZARAR AZALTMA STRATEJİ DEĞERLENDİRME FORMU														
..... TEHLİKESİ İÇİN EN KÖTÜ SENARYO														
AMAÇ:														
HEDEF 1														
EYLEMLER (Zarar Azaltma Çözüm Önerileri)	Coğrafi Konum	KV/UV Kısa Vadeli /Uzun Vadeli	Sorumlu Kurum *	Destek- leyici Kurumlar *	Gerçek- leştirme Süresi (Ay/Yıl) *	Yaklaşık Maliyet *	Siy	Sos	E	Ç	T	İ	K	Öncelik Sırası *
1														
2														
3														
4														
5														
SSEÇTİK:			Siy-Siyasi, Sos-Sosyal, E-Ekonomik, Ç-Çevresel, T-Teknik, İ-İdari, K-Kanuni											

- * **Sorumlu Kurum:** Zarar azaltma çalışmalarını gerçekleştirecek olan okul.
- * **Destekleyici Kurumlar:** MEB
- * **Gerçekleştirme Süresi:** Kısa vade 6 ay, uzun vade 6 ay ila 1 yıl arası.
- * **Yaklaşık Maliyet:** Yaklaşık maliyet, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün İnşaat Şube Müdürlüğü'ndeki ilgili teknik elemanları yardımıyla yıllık yayınlanan yaklaşık malzeme maliyet listeleri temelinde hesaplanır.
- * **Öncelik Sırası:** Kurumun risk analizi ve değerlendirmesi sonucunda en çok zarar verecek tehlikeye/tehlide yönelik çözüm önerisinden başlanarak en aza doğru sıralanır.

Zarar Azaltma Strateji Değerlendirme Formu'nda ise belirlenen zarar azaltma çözüm önerileri, sorumlu kurum, destekleyici kurumlar, gerçekleştirme süresi, yaklaşık maliyet ve öncelik sırasına göre değerlendirilir. Zarar azaltma çalışmalarının yapılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla bu bilgileri belirleyeceğiniz aralıklarla doldurunuz. Uygulama tarihinde gerçekleşen veya yarım kalan çalışmaları ilgili alana açıklamaları ile birlikte yazınız. Uygulama sürecinde oluşan durumlar ile uygulama tarihinde gerçekleştirilemeyen çalışmaları tarih bilgisi ile not ediniz.

4.2. HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

4.2.1. OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ PLANININ TANITILMASI

Hazırlık çalışmalarında temel amaç, Afet ve Acil Durum meydana geldiğinde aşağıdaki paydaşların nasıl davranmaları ve neler yapmaları gerektiğinin önceden belirlenmesi ve bu konuda sürekli eğitim ve tatbikatlarla hazır bulunmalarının sağlanmasıdır:

- Okul Yöneticileri
- Öğretmenler
- Öğrenciler
- Personeller
- Veliler

Buna yönelik olarak aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmelidir:

- 1) Afete hazırlık ve müdahale planının hazırlanması, tanıtımı, yaygınlaştırılması ve görevlilerin eğitimi, bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi konusunda okulda toplantılar düzenlenmelidir.
- 2) Farklı tehlike ve riskler için müdahale planları hazırlanmalı ve tanıtılmalıdır.
- 3) Planlar; başta öğretmenlere, personellere, öğrencilere, yetkili kamu kurum ve kuruluşlara, velilere ve olması durumunda işbirliği yapılacak sivil toplum kuruluşlarına tanıtılmalı ve onların görüş ve önerileri doğrultusunda yenilenmelidir.
- 4) Planda görev verilen kişilerin eğitim ve tatbikatlarla gelişimleri sağlanmalıdır; öğrenciler ve veliler için eğitim, bilgilendirme ve bilinçlendirme programları düzenlenmelidir.

4.2.2. EĞİTİM MATERYALLERİNİN HAZIRLANMASI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NCA AKREDİTE EDİLMİŞ AFET ETKİNLİĞİ OYUN LİSTESİ			
Ders Adı	Sınıf	Etkinlik Adı	Hazırlayan
Hayat Bilgisi	1	Eşyalara Ne Oldu?	
	1	Şekillerle Depremden Korunma Yollarını Öğrenelim	
	2	İstek miyim? İhtiyaç mı?	
	3	Yangın Var!	
	3	Piktogramlarla (Şekillerle) Yangından Korunmayı Öğreniyoruz.	
	3	Görevimiz Tehlike	
Matematik	1	Deprem Çantası	
	4	Olası mı? Değil mi?	
	4	Yangın Söndüren Uçaklar	
	4	Olasılık	
	4,5,6	Üçgenlerden Deprem Kuşağına	
	4,5,6	Doğa Kaynaklı Afetlerin Şifresini Çözelim	
	5	4 İşlem - 15 Adım	
	5	Afet Bulmacası	
	5	Yangın ve Yüzdeler	
	5	Çöz Problemi, Söndür Yangını	
	7	Sel Geliyor, Sütun Yükseliyor	
7	Afetlerin Renkli Grafiği		
Sosyal Bilgiler	4	İstek miyim? İhtiyaç mı?	
	4	Şekillerle Depremden Korunma Yollarını Öğrenelim	
	4	Toplanma Alanı Krokim	
	4	Binamızın Deprem Çantası	
	5	Ülkemizde Doğa Kaynaklı Afetler	
	5	Deprem Senaryoları	
	6	Doğa Kaynaklı Afetlerde Birlikteyiz	

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NCA AKREDİTE EDİLMİŞ AFET ETKİNLİĞİ OYUN LİSTESİ (devamı)

Fen ve Teknoloji Bilgisi	6	Bitkiler Toprak Erozyonunu Nasıl Önler?	
	7	Çiçekler Neden Soluyor?	
	7	Çevre Felaketleri	
	8	Eşini Bul	
	8	Büyük mük mü? Şiddet mi?	
	8	Çok Hareketli Bir Hikâye	
Türkçe	5	Grafiği Oku - Ormanı Korum	
	5	5N1K ile Deprem	
	5	Örnek Lider	
	5,7	Doğal Olaylarla İlgili Akrostiş Çalışması	
	8	Doğa Kaynaklı Afet Gazetecileri	
Görsel Sanatlar	4	Güvenli Evim	
	6	Afetin Renkleri	
	7	Piktogramlarla Deprem Eğitimi	
Serbest Etkinlik	2	Afetlerde Engellilerin Engelini Birlikte Aşalım	
	2,3	Deprem Tahliye Oyunu	
Beden Eğitimi	3,4,5,6	Renkli Afet Oyunu	
	4	Yangın Söndürme Oyunu	
	4	Yaralı Taşıma Oyunu	
	8	Eşini Bul	
Oyun ve Fiziki Etkinlikler	1	Tavşanın Dilinden Doğa Kaynaklı Afetler	
Trafik Güvenliği ve İlk Yardım	8	Hafif İlk Yardım Uygulamaları	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	4	Dini Açıdan Deprem	
Müzik	1	Tavşanın Dilinden Doğa Kaynaklı Afetler	
	4	Deprem Eğitimi Şarkısı	

ÖRNEK UYGULAMALAR

DERS: *HAYAT BİLGİSİ*

ETKİNLİĞİN TEMASI: *Dün, Bugün, Yarın, İnsanlar Çevreler ve Yaşadığımız Yer*

ETKİNLİĞİN KAZANIMLARI: *Canlıların hayatta kalabilmek için nelere ihtiyaçları olduğunu araştırır. Doğa kaynaklı afetler karşısında hazırlıklı olur.*

DERS: **AFETİN RENKLERİ**

Etkinliğin Uygulanacağı Dersler:	Hayat Bilgisi
Etkinliğin Sınıf Seviyesi:	<i>1. Sınıf - 4. Sınıf</i>
Etkinliğin Uygulanacağı Tema:	<i>Dün, Bugün, Yarın İnsanlar, Yerler ve Çevreler: Yaşadığımız Yer</i>
Etkinliğin Kazanımları:	<i>1. Canlıların hayatta kalabilmek için nelere ihtiyaçları olduğunu araştırır. (Hayat Bilgisi) 2. Doğa kaynaklı afetler karşısında hazırlıklı olur. (Sosyal Bilgiler)</i>
Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam Ara Disiplin Kazanımları:	<i>1. İnsanların hayatlarını sürdürebilmek için neye ihtiyaç duyduklarını fark eder. (Hayat Bilgisi) 2. Deprem anında gerekli ve gereksiz olan malzemeleri ayırt eder. (Sosyal Bilgiler)</i>
Etkinliğin Süresi:	<i>40' (dakika)</i>
Etkinlik için Gerekli Materyal, Araç Gereç ve Malzemeler:	<i>1 adet 1/2 büyüklükte fon karton, 1 adet 1/4 büyüklüğünde farklı renkte fon karton, makas, cetvel, keçeli kalem, naylon poşet, yapıştırıcı, deprem çantası için seçilecek nesne resimleri, çalışma kâğıdı.</i>

ETKİNLİĞİN TEMASI: *İnsan ve Çevre*

ETKİNLİĞİN KAZANIMLARI: *Biyo-çeşitliliği tehdit eden faktörleri, araştırma verilerine dayalı olarak tartışır ve çözüm önerileri üretir.*

Etkinliğin Uygulanacağı Ders:	<i>Fen ve Teknoloji</i>
Etkinliğin Sınıf Seviyesi:	<i>7. Sınıf</i>
Performansın Uygulanacağı Ünite:	<i>İnsan ve Çevre</i>
Performansın Kazanımı:	<i>Biyo-çeşitliliği tehdit eden faktörleri, araştırma verilerine dayalı olarak tartışır ve çözüm önerileri üretir.</i>
Performansın Kazandıracığı Beceriler:	<i>Araştırma, çıkarımda bulunma, poster hazırlama</i>
Performansın Süresi:	<i>2 hafta</i>
Performans değerlendirilirken kullanılan ölçek:	<i>Performans değerlendirme ölçeği (bkz. Ek 3)</i>

4.2.2.1. GÖREVLİ EĞİTİMİ TEBLİĞİ VE TAKİBİ

1) PERSONEL EĞİTİMİNİN TEBLİĞİ VE TAKİBİ:

PERSONEL AFET FARKINDALIK EĞİTİMİ SEVİYE KONTROL LİSTESİ						
	Ekip Adı	Afet ve Acil Durum Kurulu	Personel	Katıldığı Eğitim	Katıldığı Tatbikat	Aldığı Diğer Eğitimler
1	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu					
2	Planlama Hazırlık Ekibi					
3	Risk Yönetim Ekibi					
4	Müdahale Ekibi					
5	Kaynak Temini ve Lojistik Ekibi					

2) ACİL DURUM EKİPLERİ EĞİTİMİNİN TEBLİĞİ VE TAKİBİ:

ACİL DURUM EKİPLERİ PERSONEL SEVİYE KONTROL LİSTESİ							
	Ekip Adı	Servis Amiri	Servis Amiri Yrd	Personel	Katıldığı Eğitim	Katıldığı Tatbikat	Aldığı Diğer Eğitimler
1	Söndürme						
2	Arama Kurtarma						
3	Emniyet Koruma						
4	İlk Yardım						

4.2.2.2. AFET FARKINDALIK EĞİTİMİ (OKUL, OKUL ÇEVRESİ VE AİLELER):

Amaç ve Kapsam: Kendini koruma becerisi kazanmış, güvenli yaşam için gerekli olan alışkanlıkları edinmiş, afet öncesi, sırası ve sonrası ile ilgili kazandığı bilgi, beceri ve tutumları yaşam biçimi haline getirmiş, toplumla işbirliği ve dayanışma ruhu gelişmiş bireyler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Okullarda Risk Azaltma Kültürünü Geliştirme Etkenleri:

- Kişilerin afet eğitiminin önemine ve gerekliliğine inanmalarını sağlamak;
- Afet Risk Yönetimi'nin (ARY) geliştirilmesi çabalarına destek vermek;
- Kişinin kendi can güvenliğini koruyabilme becerisini geliştirebilmek;
- Edinilmiş tecrübelerin diğerlerine aktarılmasına olanak sağlayan bir Afet Risk Yönetimi (ARY) kültürü oluşturmak.

1) Afet Eğitiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler:

- **Derslerde davetli konuşmacılardan faydalanılması:** Derslere üniversitelerden, itfaiyeden, belediyelerden vb. kurumlardan konuşmacı davet edilmesi; bu davetlilerin sunumlarının kayıt altına alınarak okulun web sayfasında yayımlanması.
- **Problem çözme çalışmaları:** Afetler ve afetlerden korunma konularına ilişkin didaktik bilgilerin yanı sıra öğrencilere belirli problemler verilerek çözüm üretmelerinin istenmesi.
- **Okul dışı etkinlikler:** Müze ve parkların ziyaret edilmesi; afet alanı veya fay hatlarına gezi düzenlenmesi; deprem sonrası oluşan yeryüzü oluşumlarının yerinde incelenmesi.
- **Bilgisayarla çalışma:** Öğrencilerin çalışmalarında bilgisayardan yararlanması ve bu sayede bilgi ve iletişim teknolojilerini afet eğitiminde nasıl kullanabileceklerini öğrenmeleri; örneğin, kendi bölgelerinin haritasını çıkartarak güvenli ve güvensiz bölgeleri belirlemeyi ve risk haritalarını çizmeyi öğrenmeleri.
- **Okul dışı sunumlar yapma:** Öğrencilerin kendilerinden daha küçük sınıflara veya ailelerine sunumlar yapması; hem kendilerini ifade etmeyi hem de toplum genelinde afet eğitimine katkıda bulunmayı öğrenmeleri. Bu tür çalışmaların aynı zamanda aileleri de afete hazırlık konusunda duyarlı hale getirerek motive etmesi.
- **Uluslararası paylaşım çalışmaları:** Öğrencilerin afete maruz kalmış veya kalması olası çevre ülkelerdeki akranlarıyla paylaşımına geçmeleri; hem kendi bilgi ve deneyimlerini paylaşmaları hem de başkalarından yeni bilgiler öğrenme becerisi kazanmaları.
- **Eğitim materyalleri hazırlama:** Afet eğitimi materyallerinin kılavuz kitaplar, öğrenciler için hazırlanan kitaplar/el kitapçıkları, okul afet planları, kaynak kitaplar, filmler ve video oyunları olarak çeşitlenmesi. Bu materyallerin hem AFAD hem de okullardaki afet eğitimi kurulları ile STK'lar ve üniversitelerin desteği alınarak hazırlanması.

2) Diğer Yöntemler:

- Afet yaşayanların deneyimlerinden yola çıkarak yaş düzeylerine göre el kitaplarının oluşturulması.
- Deprem yaşayanların deneyimlerinin gerek bireysel görüşmelerle gerekse odak grupları yoluyla toplanılması, kayıt altına alınması ve ders materyallerine dönüştürülmesi.
- Belirli aralıklarla anketler düzenlenerek mevcut afet eğitimi ve materyallerinin gözden geçirilerek eksiklerin belirlenmesi.
- Anket sonuçlarıyla belirlenen gereksinimlerden yola çıkarak hem ders materyalleri hem de insan kaynaklarının düzenli olarak değerlendirilmesi ve gereken iyileştirmelerinin yapılması.
- Afet eğitimine ilişkin materyallerin farklı projelerin çıktıları olarak geliştirilmesi; başka projelerdeki eğitim materyallerinden yararlanılması.

3) Öğretmen Yetiştirme:

Türkiye'de afet eğitimi verebilecek öğretmen yetiştirme çalışmaları henüz başlangıç aşamasında sayılır. Öğretmen yetiştirmede daha fazla yol almak için üniversite düzeyinde işbirliği ve araştırma tekniklerinin geliştirilmesi gerekmektedir:

- MEB ve AFAD tarafından öğretmenlere yönelik her yıl sertifikalı eğitimler düzenlenebilir. Öğretmenler bu eğitimlerde edindikleri bilgileri okuldaki diğer öğretmenlere aktarabilir.
- Eğitim almış öğretmenlere, kendilerini bu alanda düzenli olarak geliştirmeleri durumunda, daha yüksek yetkili sertifikalı eğitimler verilerek yetkileri artırılabilir.
- Afet eğitimini tamamlayan öğretmenler arasından lider öğretmenler seçilerek daha geniş kapsamlı eğitimlerle eğitimci olarak yetiştirilebilir.

4) Sınıf Düzeyinde:

Afet eğitimi programının sadece belli dersler, belli konular ve ara disiplin kazanımlarıyla sınırlı kalmayıp, olabildiğince çok dersle bütünleştirilerek disiplinlerarası tematik bir yaklaşımla ele alınması ve ders etkinliklerinin parçası haline gelmesi.

5) Okul Düzeyinde:

Sınıf içinde afet eğitimine ilişkin edinilen bilgi, beceri, tutum ve değerlerin okul çapında uygulanabilecek proje ve etkinlik gibi çeşitli uygulamalar ve süreçlerle zenginleştirilerek pekiştirilmesi ve desteklenmesi. Afet eğitime yönelik uygulamaların, sadece afet eğitimi kapsamında sınırlı kalmayıp okulun genel rutin, prosedür ve yaşam kültürünün parçası haline gelmesiyle öğrencilerin deprem anında alışkanlık haline getirdikleri bu davranışları rahatlıkla yerine getirebilmesi.

6) Toplum Düzeyinde:

Afet eğitimi uygulamaları ve çalışmalarının mümkün olduğunca velileri ve okulun bulunduğu çevreyi de içerecek şekilde ele alınması. Örneğin, okulun bulunduğu mahallede gerçekleştirilecek bir afet etkinliğine mahalle halkı ve velilerin de dahil edilerek karşılıklı olarak okul ve toplumun birbirini eğitip, bilinçlendirmesinin sağlanması.

7) Afet ve Acil Durum Davranış Şeklinin Öğrenilmesi:

Afet ve Acil Durum	Davranış Şekli
Deprem	<ul style="list-style-type: none"> • ÇÖK-KAPAN-TUTUN • Deprem bitince binayı TAHLİYE edin
Yangın	<ul style="list-style-type: none"> • Yangın alarmı vererek binayı TAHLİYE edin • Üzerinizdeki giysileriniz alev aldıysa: DUR-YAT-YUVARLAN
Duman	<ul style="list-style-type: none"> • Mahsur kaldıysanız yerinde SIĞINMA uygulayın • Mahsur kalmadıysanız BİNAYI BOŞALTIN • Duman tabakasının altında kalabilmek için SÜRÜNEREK ilerleyin
Tehlikeli Madde Sızıntısı	<ul style="list-style-type: none"> • Yerinde SIĞINMA veya emniyetli bir yere TAHLİYE
Bomba veya Bomba Tehdidi	<ul style="list-style-type: none"> • ÇÖK-KAPAN-TUTUN veya emniyetli bir yere TAHLİYE
Şiddet Olayları	<ul style="list-style-type: none"> • KİLİTLEN/TECRİT
Patlama	<ul style="list-style-type: none"> • ÇÖK-KAPAN-TUTUN
Sel	<ul style="list-style-type: none"> • Emniyetli bir yere TAHLİYE veya yerinde SIĞINMA (binaların üst katları)
Şüpheli veya Bilinmeyen Şahıslar	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdit unsurunu değerlendirerek hemen 112'yi ARA ve güvenli bir odaya girerek KİLİTLEN.
Fırtına	<ul style="list-style-type: none"> • Yerinde SIĞINMA • Okul öğrencileri bahçedeysen içeriye TAHLİYE yapılır

4.2.3. TAHLİYE PLANI

EK-1'de yer almaktadır.

4.2.3.1. AFET VE ACİL DURUMLAR TAHLİYE PLANI

4.2.3.1.1. PERSONEL SAYIMI VE ÖĞRENCİ SAYIMI

a) Personel Sayımı:

Öğrenci/Personel Afet ve Acil Durum Yoklama Formu

Tahliye sonrasında hemen Toplanma Alanı'nda bulunan OYM toplanma noktasına götürün.

Sorumlu Öğretmen/Personel

İsim: Oda/Sınıf No:

Alternatif Sorumlu Kişi:

Acil Durum (veya Tatbikat) Türü(leri):

☐ Yangın	☐ Kilitlen/Tecrit
☐ Dizüstü Çök/Kapan	☐ Deprem
☐ Saha dışına tahliye	☐ Diğer
☐ Yerinde Sığın	

Herkesin Yoklaması Alındı	
☐ Evet	☐ Hayır
Kayıp veya Sayılmayan	
1	3
2	4
Yaralı Kişiler	
1	3
2	4
Okula Gelmeyen	
1	3
2	4
Mevcut Olmayan diğer kişiler (Erken çıkan veya başka bir yere gönderilmiş olan öğrencilerin NEREYE gönderildiğini de belirtin.)	
1	3
2	4
İlave olarak MEVCUT bulunan ve yoklaması alınan diğer kişiler - normalde okulda olmayan	
1	3
2	4

b) Öğrenci Sayımı:

Öğrenci-Aile Teslim Formu

1. BÖLÜM: BU ÜST KISMI BAŞVURU KAPISINDA/NOKTASINDA BULUNDURUNUZ.	
BU BÖLÜM VELİLER TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR.	
Öğrencinin adı	Sınıfı:
Kardeşinin (aynı okuldaysa) adı	Sınıfı:

2. BÖLÜM: BU ORTA KISMI BAŞVURU KAPISINDAN TOPLANMA ALANINA BİR HABERCİYLE GÖNDERİN. ÖĞRENCİYLE BİRLİKTE TESLİM KAPISINA GÖNDERİN Tarih:	
AŞAMA 1 A - BAŞVURU KAPISI - Personel tarafından doldurulacaktır.	
Öğrencinin adı	Sınıfı:
Kardeşinin adı	Sınıfı:
Öğretmeni(leri)	
Ebeveyn/Veli İsmi (Lütfen okunaklı yazınız)	

AŞAMA 1 B - BAŞVURU KAPISI DOĞRULAMA - Personel tarafından doldurulacaktır.	
Acil Durum Kartındaki İsim: ☐ EVET ☐ HAYIR Kimlik İbraz/İspatı: ☐ EVET ☐ HAYIR	
Yetkiyi veren	(Müdür veya atadığı kişi) Zaman

AŞAMA 2 - TOPLAMA ALANI - Personel tarafından doldurulacaktır.
Öğretmenin İmzası:
Not:

4.2.3.2. ACIL DURUM EKİPLERİ VE EKİPMANI

- 1) Söndürme Ekibi
- 2) Arama Kurtarma Ekibi
- 3) İlk Yardım Ekibi
- 4) Emniyet Koruma Ekibi

ACIL DURUM EKİPLERİ VE EKİPMANI ÖZEL KİŞİSEL DONANIM				
Sıra No.	Türü	Olması Gereken Malzeme	Olan Malzeme	Eksik Malzeme
1	İtfaiye İş Elbisesi			
2	Lastik Çizme			
3	İtfaiye Bel Kemerli			
4	Can Kurtarma İpi			
5	Hortum İpi			
6	Bel Baltası			
7	Maske			

ACIL DURUM EKİPLERİ VE EKİPMANI EKİP MALZEME VE DONANIMI				
Sıra No.	Türü	Olması Gereken Malzeme	Olan Malzeme	Eksik Malzeme
1	Eİ Tulumbası (komple)			
2	Hortum 50 m			
3	Lans (suyun tazyik ve akışını kontrol eden alet)			
4	Su Kovası			
5	Testere			
6	Pens			
7	Balta			
8	Kazma, Kürek, Varyos, Kanca (her birinden)			
9	Halat (kancalı)			
10	Su Anahtarı			
11	Doğalgazı Anahtarı (doğalgaz varsa)			
12	Söndürme Aletleri			
13	Merdiven			
14	İlk Yardım Torbası (komple)			
15	Dozimetre			

ACIL DURUM EKİPLERİ VE EKİPMANI TIBBİ MALZEME*			
Türü	Olması Gereken Malzeme	Olan Malzeme	Eksik Malzeme
Pens, Makas	1 adet	Tıbbi Derece	2 adet
Enjektör (kişi başına)	1 adet	Emaye Küvet (tıbbi aletlerin sterilizasyonu)	1 adet
Yara Bandı	3 adet	Sabun	5 adet
Çengelli İğne	20 adet	Üçgen Sargı Bezi	10 adet
Çeşitli Basit Tıbbi Aletler	yeteri kadar	Silindirik Sargı Bezi	10 adet
Hidrofil Pamuk	3 Paket	İyot Formlu Gazlı Bez	10 adet
Sodyum Bikarbonat	250 gr'lık bir şişe	Tentürdiyot	1 adet 20 gr'lık şişe
Alkol	200 gr'lık bir şişe	Oksijenli Su	1 adet 1lt'lik şişe
Yanık Merhemi	2 tüp		

* Örnek form bir ilkyardım istasyonunda olması gereken malzeme miktarlarına göre düzenlenmiştir.

4.2.4. TATBİKATLAR

4.2.4.1. YILLIK TATBİKAT PLANI (OKUL - YEREL DÜZEYDE)

Yıllık Tatbikatlar	Tatbikat Tarihi	Katılan Personel Sayısı	Katılan Öğrenci Sayısı	Katılım Oranı %
Personel Tahliye Tatbikatı				
Afet Riskini Azaltma Etkinlik Günü Tatbikatı				
Diğer Tatbikatlar				
Yerel Düzeydeki Tatbikatlar				

4.2.4.2. TATBİKAT SENARYOSU

Çok Olaylı Okul Deprem Tahliye Tatbikat Hazırlık Prosedürü:

ÇOK OLAYLI OKUL DEPREM TAHLİYE TATBİKATI SENARYOSU ÖRNEĞİ	
Okul ve kurumlarda, aşağıdaki gibi ayrıntılı ve çok olaylı bir tatbikat da ilgili kurumlarla koordine edilerek gerçekleştirilebilir.	
OKUL DEPREM TAHLİYE TATBİKATI HAZIRLIĞI PROSEDÜRÜ	
1	Okul idaresi ve öğretmenlerin tümünün deprem ve deprem tahliyesi konularında eğitim alması.
2	<ul style="list-style-type: none"> a) Okulun yapısal olmayan hasarlarına karşı tedbir alınması; b) Tavan lambalarının emniyetli hale getirilmesi; c) Laboratuvardaki malzemelerin, bilgisayar odalarındaki bilgisayarların, kütüphanedeki, sınıflardaki ve odalardaki dolapların sabitlenmesi; d) Tahliye güzergâhlarının işaretlenmesi; e) Okul camlarının kırılmaya karşı "cam filmi" ile kaplanması.
3	<p>Diğer tedbirler:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Okul Acil Durum Merkezi'nin tesis edilmesi; b) Öğrenciler için "Öğrenci Acil Durum Kimlik Kartları" hazırlanıp öğrencilerin yakalarına veya boyunlarında asılı durmasının sağlanması; c) Öğrencilerle ilgili tüm bilgilerin (veli adresi, veli yakını adresi, telefonları, sürekli kullandığı ilaç listesi, varsa hastalığı, diğer özel durumları, kan grupları gibi) hem elektronik hem de kâğıt ortamında hazır tutulması; d) Tahliye Emniyet Bölgesi: Okulun bahçesinde, okulun yüksekliğinin yarısı kadar bir mesafede, sarı renk boya ile tahliye emniyet çizgisi çekilmesi.
4	Okulun velileri de bu eğitim ve tatbikatlara davet edilebilir.
5	Komşu okulların da bu eğitim ve tatbikatlara katılması sağlanabilir.
6	Okulun Acil Durum ve Yangın Tahliye Planı hazırlanmalıdır.
7	Tüm bu hazırlıklar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ile koordinasyon içinde gerçekleştirilmelidir.

NOT: Tatbikat senaryoları işbirliği ile daha da geliştirilebilir. Senaryonun tamamı "Örnek Okul Tatbikat Senaryosu" olarak Ek ...'de yer almaktadır.

4.3. MÜDAHALE ÇALIŞMALARI

4.3.1. OKULDA İLK DURUM TESPİTİ VE RAPORLAMA

İLK DURUM TESPİTİ:

Afet ve Acil Durum senaryosu Seviye 3. veya Seviye 4. için geçerlidir.

Türkiye Afet Müdahale Planı'na göre Seviye ve Etki Derecesi:

SEVİYE	ETKİ	OLAY TÜRÜ VE ÖLÇEĞİNE GÖRE DESTEK DURUMU
S1	Yerel imkânlar yeterlidir.	İl Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi (İAADYM)
S2	Destek illerin takviyesine ihtiyaç vardır.	İl Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi (İAADYM) + Arama Kurtarma Birliği (AKB) ve 1. Grup Destek İller
S3	Ulusal desteğe ihtiyaç vardır.	1. ve 2. Grup destek iller + Ulusal Kapasite
S4	Uluslararası desteğe ihtiyaç vardır.	1. ve 2. Grup Destek İller + Ulusal Kapasite + Uluslararası Destek

TAMP Görevi Olan Okulların Yapacağı Raporlama:

YEREL DÜZEY OKUL AFET VE ACİL DURUM RAPORLANMASI						
		RAPORLANACAK BİLGİ (0'ıncı dakikadan itibaren sırasıyla)	RAPORLAYACAK EKİP	RAPORLAMA PERİYODU	RAPORUN SUNULACAĞI MAKAM/BİRİM	AÇIKLAMALAR
AKUT DÖNEM	0-3 SAAT	Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	1 Saat	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	
	3-6 SAAT	Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	1 Saat	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	
	6-12 SAAT	Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	1 Saat	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	
	12-24 SAAT	Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	1 Saat	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	
	24-36 SAAT	Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	2 Saat	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	
	36-72 SAAT	Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	2 Saat	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	
AKUT DÖNEM SONRASI		Afet ve Acil Durum Raporu	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Ekibi	Günlük	- İlçe MEM İrtibat Merkezi - İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	- Aksi bir emir yoksa günlük gönderilir. - Yeni bir gelişme varsa veya üst makamlardan istenirse derhal gönderilir.

4.3.2. MÜDAHALE EKİPLERİNİN SEVKİ

4.3.2.1. SÖNDÜRME EKİBİ

GİRİŞ KATI				
SERVİS AMİRİ:				
SERVİS AMİRİ YARDIMCISI:				
	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	EKİPMANI	GÖREVİ
1			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
2			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
3			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
4			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
5			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
6			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
7			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
8			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
9			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
10			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
11			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
12			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME

(Not: Her kat ve eklenti binalar için ekipler çoğaltılabilir.)

Söndürme Ekibi'nin Yapısı:

Bu servis; bir servis amiri, gerektiğinde bir yardımcı ve yeterli sayıda ekip veya takımla kurulur. Bir ekip; bir ekip başı ile birlikte 8-10 kişiden oluşur. Bir takım; bir takım amiri ile 2-4 ekipten oluşur. Bu servis temel olarak, bulunması durumunda, kurumların kadrolarında bu hizmetle görevli mevcut personel tarafından oluşturulur. Söz konusu personel ile yardımcı sivil unsurlardan da destek sağlanarak ve geniş alanlı büyük kurum veya okul yerleşkelerinde (büyük yerleşkeli meslek liseleri) atölye işletmeleri konusu da dikkate alınarak, standartlara uygun söndürme ekipleri meydana getirilebilir.

Söndürme Ekibi'nin Görevleri:

- 1) Yangın söndürme konusunda kurumda verilen eğitimlerde, yangın söndürme tüpü ve diğer söndürücüleri yangın sırasında kullanma becerisi sağlayacak gerekli eğitimi almak;
- 2) Deprem anında çıkan başlangıç yangınları ile diğer yangınlara itfaiye gelinceye kadar müdahale etmek, yangının genişlemesini önlemek ve söndürmek;
- 3) Profesyonel itfaiye ekipleri gelince itfaiyecilerin verdiği görevleri yapmak ve bu ekiplere yangını söndürene dek yardımcı olmak;
- 4) Kurumdaki ve bölgesindeki radyoaktif dekontaminasyonunun arındırılmasını (yıkamak suretiyle) sağlamak;
- 5) Her tür afet ve acil duruma yönelik yangın önlem ve düzenlemeleri sağlamak ve kontrol etmek.

4.3.2.2. İLK YARDIM EKİBİ

GİRİŞ KATI				
SERVİS AMİRİ:				
SERVİS AMİRİ YARDIMCISI:				
	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	EKİPMANI	GÖREVİ
1			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
2			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
3			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KURTARMA PERS.
4			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KURTARMA PERS.
5			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KURTARMA PERS.
6			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
7			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
8			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KURTARMA PERS.
9			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KURTARMA PERS.
10			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KURTARMA PERS.

(Not: Her kat ve eklenti binalar için ekipler çoğaltılabilir.)

İlkyardım Ekibi'nin Yapısı:

Bu servis; bir servis amiri ve gerektiğinde bir yardımcı ile ortalama her 200 kişiye bir (1) ilkyardım ekibi düşecek şekilde yeteri kadar ekip veya takımdan kurulur. Bir ekip; bir ekip başı ile birlikte 7 kişiden oluşur. Bir takım; bir takım amiri ile 3-6 ekipten oluşur. Bünyesinde revir, iş sağlığı ve güvenliği birimi bulunan büyük eğitim kurumlarında okul personeline yönelik ilk tıbbi müdahale ve tedavi ekibi olarak oluşturulur.

İlkyardım Ekibi'nin Görevleri:

- 1) İlkyardım hizmetinin amacını bilmek ve ilkyardım müdahalesi yapmak;
- 2) Endüstriyel kazalar vb. büyük çaplı afet ve acil durumlarda yaralı ve hastalara ilkyarımda bulunmak;
- 3) Sosyal yardım servisinin desteğiyle ölümlerin kimlik tespitini, yakınlarına tesliminin veya definin ve kişisel eşyaların kaydını yapmak.

4.3.2.3. EMNİYET KORUMA EKİBİ

GİRİŞ KATI				
SERVİS AMİRİ:				
SERVİS AMİRİ YARDIMCISI:				
	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	EKİPMANI	GÖREVİ
1			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
2			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
3			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KORUMA PERS.
4			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KORUMA PERS.
5			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KORUMA PERS.
6			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
7			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
8			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KORUMA PERS.
9			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KORUMA PERS.
10			Kişisel Donanım - Özel Donanım	KORUMA PERS.

(Not: Her kat ve eklenti binalar için ekipler çoğaltılabilir.)

Emniyet Koruma Ekibi'nin Yapısı:

Bu servis; bir servis amiri ve gerektiğinde bir yardımcı ile birlikte ortalama her 200 kişiye dört (4) görevli düşek şekilde kurulur. Bu servis temel olarak, bulunması durumunda, kurumların kadrolarında bu hizmetle görevli mevcut personel tarafından oluşturulur. Söz konusu servis okul personelinin yanı sıra özel güvenlik personeli, gece bekçisi veya sivil yardımcı unsurlarla daha geniş tutularak oluşturulabilir.

Emniyet Koruma Ekibi'nin Görevleri:

- 1) Kurumun iç ve dış güvenliğini sağlamak;
- 2) Şüpheli şahısları tespit etmek ve polise haber vermek;
- 3) Tehlike anında personelin sivil savunma talimatlarına uygun şekilde hareket etmesini sağlamak ve onları yönlendirmek;
- 4) Panik, kargaşa ve moral bozucu hareketleri önlemek;
- 5) Trafiği kontrol etmek;
- 6) Afet ve acil durum sonrasında yağmacılığı önlemek, kurtarılan malları güvenli tutmak;
- 7) KBRN madde bulaşmış sahaları ve patlamaya elverişli yerleri tespit etmek ve halkın yaklaşmasına engel olmak.

4.3.2.4. ARAMA KURTARMA EKİBİ

GİRİŞ KATI				
SERVİS AMİRİ:				
SERVİS AMİRİ YARDIMCISI:				
	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	EKİPMANI	GÖREVİ
1			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
2			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
3			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
4			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
5			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
6			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
7			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI
8			Kişisel Donanım - Özel Donanım	EKİP BAŞI YRD.
9			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
10			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
11			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME
12			Kişisel Donanım - Özel Donanım	SÖNDÜRME

(Not: Her kat ve eklenti binalar için ekipler çoğaltılabilir.)

Arama Kurtarma Ekibi'nin Yapısı:

Bu servis; bir servis amiri ve gerektiğinde bir yardımcı ile birlikte ortalama her 200 kişiye bir (1) ekip düşecek şekilde yeterli sayıda ekip veya takımla kurulur. Bir ekip; bir ekip başı ile birlikte 8 kişiden oluşur. Bir takım; bir takım amiri ile 3-6 ekipten oluşur.

Arama Kurtarma Ekibi'nin Görevleri:

- 1- Hafif Arama Kurtarma bilgisini iyi bilmek.
- 2- Çevre güvenliğini almak için kolluk kuvveti veya bina emiyet koruma ekiplerinden yardım alarak çevre güvenliğinin oluşmasını sağlamak.

- 3- Ekiplere eş sistemi (*buddy system*) ile görev bölüşümü ve enkazın ilk yüzeysel incelemesini yaptırmak; enkazın tehlike ve risklerini kayıt altına almak.
- 4- Kayıt altına alınan noktalarda parlama/patlama tehlikesi olması durumunda önlem almak ve bölgeye girişleri engellemek.
- 5- Profesyonel ekipler gelinceye kadar enkaz altında kalanlardan güvenli olanları kurtarmak.
- 6- Kurtarma sırasında yaralılara ilkyardımda bulunmak.
- 7- Binalarda meydana gelen basit hasarları onarmak.
- 8- Tehlikeli durumda olan yapıların desteklenmesini veya yıkılmasını sağlamak.

4.3.3. BİLGİLENDİRME

Sıfırncı Dakika Planlaması: Afetin meydana geldiği sıfırncı dakika itibarıyla Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi için 72 saatlik İş Akışı Zamanlama Tablosu s.79'da yer almaktadır.

Sıfırıncı Dakika Planlaması Tablosu:

SAAT	SORUMLU	GÖREV	NOT
0-1	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afet ve acil durum meydana geldiğinde; Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi'nin görevli personeli, afet ve acil durumu İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne bildirir. 2. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi ve oluşturulan Çalışma Grubu Ekipleri, afet ve acil durumun bildirilmesiyle birlikte ivedilikle afet ve acil durumun meydana geldiği okula intikal eder. 3. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi'nin görevli personeli çağrı beklemeksizin ivedilikle afet ve acil durumun meydana geldiği okula intikal eder. 4. Çalışma Grubu Ekip Yöneticileri, çalışmalarına başlamak üzere Okul Afet ve Acil Durum Komisyonu ile ilk değerlendirme toplantısını yapar ve duruma göre ilk eylem kararını alır. 5. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi bünyesinde kurulan İrtibat Memurluğu ilk durum tespitlerini ivedilikle İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne bildirir. 6. İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi okuldan aldığı ilk bilgilere dayanarak müdahale seviyesi için bilgi ister. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
1-3	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Havadan keşif dahil, devletin tüm olanak ve kapasitesi kullanılarak İhbar Takip Masası'na ilk durum tespitleri ivedilikle bildirilir. 2. İhbar Takip Masası'na gelen ihbarların ilgili çalışma gruplarına yönlendirilmesi sağlanır. 3. İlçe Afet ve Acil Yönetim Merkezi tarafından kurum ve kuruluşların irtibat bürolarının faaliyete geçmesi sağlanır. 4. İlk bilgiler değerlendirilerek yapılması gerekenler Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi'ne, yapılan veya yapılacak çalışmalar da İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne bildirilir. 5. İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'nde ilk Durum Raporu düzenlenerek AFAD'a gönderilir. 6. Okul çevresi ve aileler, afet ve acil durum hakkında bilgilendirilir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
3-6	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi, Çalışma Grubu Ekipleri Yöneticileri'nden afet ve acil durum çalışmaları ve Ekiplerin istek ve talepleri konusunda bilgi alır. 2. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi yapılan çalışmalarla ilgili bilgileri İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne iletilir ve Ekiplerin hangi seviyede, hangi konularda yardıma ihtiyacı olduğu konusunda isteklerini bildirir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
6-12	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edinilen bilgiler ışığında Afet ve Acil Durum Raporu hazırlanarak İl AFAD'a gönderilir. 2. Kamuoyu afet ve acil durum hakkında bilgilendirilir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
12-24	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi, Çalışma Grubu Ekipleri Yöneticileri'nden afet ve acil durum çalışmaları ve Ekiplerin istek ve talepleri konusunda bilgi alır. 2. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi yapılan çalışmalarla ilgili bilgileri İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne iletir. Ekiplerin hangi seviyede ve hangi konularda yardıma ihtiyacı olduğunu bildirir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
24-36	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edinilen bilgiler ışığında Afet ve Acil Durum Raporu hazırlanarak İl AFAD'a gönderilir. 2. Kamuoyu afet ve acil durum hakkında bilgilendirilir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
36-48	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi, Çalışma Grubu Ekipleri Yöneticileri'nden afet ve acil durum çalışmaları ve Ekiplerin istek ve talepleri konusunda bilgi alır. 2. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi yapılan çalışmalarla ilgili bilgileri İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne iletir. Ekiplerin hangi seviyede ve hangi konularda yardıma ihtiyacı olduğunu bildirir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
48-60	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edinilen bilgiler ışığında Afet ve Acil Durum Raporu hazırlanarak İl AFAD'a gönderilir. 2. Kamuoyu afet ve acil durum hakkında bilgilendirilir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
60-72	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi, Çalışma Grubu Ekipleri Yöneticileri'nden afet ve acil durum çalışmaları ve Ekiplerin istek ve talepleri konusunda bilgi alır. 2. Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi yapılan çalışmalarla ilgili bilgileri İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'ne iletir. Ekiplerin hangi seviyede ve hangi konularda yardıma ihtiyacı olduğunu bildirir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.
72. saat sonrası	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Müdahale süreci izlenerek ihtiyaç duyulan müdahale ekip ve personelin okula gönderilmesi sağlanır. 2. Edinilen bilgiler ışığında Afet ve Acil Durum Raporu hazırlanarak İl AFAD'a gönderilir. 3. Kamuoyu afet ve acil durum hakkında bilgilendirilir. 	Bu evrede yapılan tüm işler eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilmektedir.

4.3.3.1. ÜST MAKAMLARI BİLGİLENDİRME

Bilgi ve Planlama Servisi'nin Hizmet Grupları Tablosu:

İL AADYM	ANA ÇÖZÜM ORTAĞI	OKUL VEYA KURUM	ÇALIŞMA GRUBU EKİPLERİ
VALİLİK İL AFAD Müdürlüğü	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	PLANLAMA VE HAZIRLIK GRUBU VE PERSONELİ RİSK YÖNETİMİ GRUBU VE PERSONELİ MÜDAHALE GRUBU VE ALT EKİPLERİ KAYNAK TEMİNİ EKİBİ VE LOJİSTİK DESTEK EKİBİ PERSONELİ

Haberleşme Sistemleri:

Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi, afet anında aşağıda belirtilen haber alma kaynaklarını ve ilgili haberleşme sistemlerini kullanır. Telli ve telsiz haberleşme sistemleri, afet durumlarında kesintisiz ve sürekli haberleşmeyi sağlamak amacıyla birincil ve yedekli olarak İrtibat Memurluğu'na bağlı çalışır. Bu doğrultuda hazırlanan Haberleşme Kapasitesi vardiya sistemi ile görevlendirilen öğretmenlerden oluşturulur. Afet ve acil durum haberi alınması halinde ilgililere haberin ulaştırılması ve yetkililerin olay yerine intikali, hazırlanmış olan "Haber Verme ve İntikal Talimatı"na göre, emir ile sağlanır.

4.3.3.2. VELİ VE ÇEVRE BİLGİLENDİRMESİ

SAAT	SORUMLU	GÖREV	NOT
1-3	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi	Okul çevresi ve aileler: Afet ve acil durum hakkında en geç 1. - 3. saat aralığında bilgilendirilir.	Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi tarafından okulun güvenli bir bölümünde ailelere, öğrencilerin afet durumu, okuldaki ilk durum değerlendirmesi ve öğrenci sayımı ile teslimi konusunda özet bilgi (brifing) verilir. Bu bilgilendirme sayesinde okul çevresindeki tehlikeler, korunma yöntemleri ve güvenli afet bilinci konusunda yönlendirme sağlanır.

4.3.4. İŞBİRLİĞİ PROTOKOLLERİ VE İLETİŞİM

Yardımlaşma ve İşbirliği:

- a) Alarm ve İrtibat/Haberleşme Konusunda:** Her kurum, gerek üst makamlardan gerekse yerel kaynaklardan gelen haberleri anında birbirine duyurur.
- b) Sağlık ve Sosyal Yardım Konusunda:** Kurumlar afet ve acil durumlar sırasında personel ve malzeme konusunda birbirlerine yardımda bulunur. İlk yardım ve Sosyal Yardım Ekibi ihtiyacı bulunan kuruma yardım eder.
- c) Arama Kurtarma Konusunda:** Gerektiğinde afet ve acil durum arama kurtarma konusunda akredite olmuş gönüllü kuruluşları ile işbirliği yapılır. Okul Arama Kurtarma Ekibi'nin gerekli eğitimleri alarak her tür afet ve acil duruma hazır ve işbirliği yapacak durumda olması sağlanır.
- d) Tahliye Eğitimleri Konusunda:** Tahliye emri verildiği andan itibaren kurumlar eşzamanlı hareket ederek ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı'na bağlı kalarak karşılıklı yardım ve işbirliği çerçevesinde tahliye edilir.
- e) Herhangi bir afetten sonra meydana gelebilecek durum ve ihtiyaca göre karşılıklı yardımlaşma ve işbirliğinde bulunan protokol alanları:**
1. Eğitim Tatbikat Protokolleri
 2. Afet ve Acil Durum Sırasında Yardımlaşma Protokolleri

4.3.4.1. YARDIMLAŞMA VE İŞBİRLİĞİ PROTOKOLLERİ

Yardımlaşma ve İşbirliği Protokol ve Emirleri:

Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği gereğince yukarıda konuları belirtilen alanlarda kendi faaliyet yetkisi ile akredite olmuş kurum ve kuruluşlarla Yardımlaşma ve İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

YARDIMLAŞMAYI İSTEYEN OKUL	YARDIMLAŞMAYI KABUL EDEN STK, OKUL, KURUM
... Adı Soyadı İmza-Mühür	... Adı Soyadı İmza-Mühür

4.3.4.2. İLETİŞİM VE HABERLEŞME

Okul Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, afet sırasında aşağıda belirtilen haber alma kaynaklarını ve buna özgü geliştirdiği haberleşme sistemlerini kullanır. Telli ve telsiz haberleşme sistemleri, afet durumlarında kesintisiz ve sürekli haberleşmeyi sağlamak amaçlı birincil ve yedekli olarak kullanılmaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan Haberleşme Kapasitesi tablosu aşağıda yer almaktadır. Afet ve acil durum haberi alınması halinde ilgililere haberin ulaştırılması ve yetkililerin intikali, hazırlanmış olan “Haber Verme ve İntikal Talimatı”na göre sağlanır.

SIRA NO	İLÇE	TELEFON	UYDU TELEFONU	FAKS	ADRES
1	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim İrtibat Memurluğu				
2	İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi				
3	İL MEM Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi				
4	İlçe Belediye Başkanlığı				
5	İlçe İtfaiye Birlik Amirliği				

4.3.5. OKUL OLANAK VE KAPASİTESİNİN DEVREYE SOKULMASI

4.3.5.1. ACİL İHTİYAÇLAR

Barınma İhtiyaç Lojistiği:

1. Okul Depo Lojistiği için depo yerinin belirlenmesi.
2. Okulda barınmaya yönelik barınma konaklama ihtiyaçlarının belirlenmesi ve Ana Çözüm Ortağı'na bildirilmesi.
3. Okulun acil ihtiyaçlarının dağıtımı konusunda tedbirlerin alınması.
4. Okul Lojistiği'ni yönetecek personelin önceden belirlenmesi.
5. Okulda barınmaya yönelik aynı bağışla toplanabilecek ihtiyaçların bildirilmesi.
6. Okulda barınmaya yönelik aynı bağışların TAMP Aynı Bağış ve Depo Yönetimi Çalışma Grubu'na yönlendirilmesi

BESLENME İHTİYAÇ LOJİSTİĞİ:

1. Afetzedelerin acil beslenme ihtiyacı için kumanya, çorba, çay vb. ihtiyaçlarının belirlenmesi.
2. Daha önceden tespit edilmiş ve altyapısı hazırlanmış olan okul mutfağında pişirme faaliyeti için gerekli gıda ihtiyaçlarının belirlenmesi.
3. Yapılan ihtiyaç tespitleri doğrultusunda okul mutfağının yetersiz kalması durumunda, lojistik süreçlerin koordine edilmesi (satın alma, tedarik, envanter yönetimi, depo yönetimi nakliye yönetimi vb.).
4. Mevcut beslenme hizmet kapasitesinin yetersiz olması durumunda bölgesel ve yerel afet yönetim merkezlerinden destek sağlanması.
5. Paydaşlar ile koordinasyonun sağlanması.

4.3.6. İLK PSİKOSOSYAL DESTEK

Afet gibi önemli bir travma geçirmiş olan öğrenciler, öğretmenler ve personelin normal eğitim sürecine başlamadan önce mutlaka bir psikososyal destek programından geçirilmesi ve bu destek programının çıktıları esas alınarak normal eğitim programının uygulanmaya başlaması faaliyetlerini kapsamaktadır.

Yeterli ve etkili psikososyal destek faaliyetleri uygulanmadan normal eğitim faaliyetlerine başlanması halinde öğrenciler ve bazı öğretmenlerde verimlilik düşmesi ve travma sonrası stres bozukluklarında ciddi artışlar olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

BDT: Bilişsel Davranışçı Terapi

PIY: Psikolojik İlyardım

Akut Dönem Desteği:

- a) Sıkıntıları azaltma
- b) Sakinleştirme
- c) Güvenlik hissini artırıcı destek
- d) İlk Dönem Psikolojik İyileştirme Yöntemleri'ni değerlendirme

4.3.6.1. VELİLERE YÖNELİK

1. Psiko-eğitim gruplarına anne ve babaların katılımlarının ve ailelerin kaybettiklerini düşündükleri kontrolü yeniden kazanmalarının sağlanması;
2. Çocukların evdeki problemleri davranışlarının belirlenebilmesi;
3. Çocukların afete ilişkin yaşantı ve duyguları hakkında anne ve babalarıyla iletişim kurabilme becerisinin geliştirilmesi;
4. Bilgilendirerek bireylerin travmatik olayın etkilerini en aza indirmelerine ve afet sonrası olacakları konusunda farkındalık kazanmalarına yardımcı olunması;
5. Afetin etkileri ve bireylerin verebileceği tepkiler konusunda bilgilendirerek psikolojik tepkileri anlamlandırmanın, tepkilerinin doğal ve normal olduğuna inanmanın kolaylaştırılması;
6. Afet sonrası tepkileri gözden geçirmenin ve bu tepkilerle başa çıkma yöntemlerini geliştirme- nin kolaylaştırılması;
7. Bireylerin psikolojik danışma için hazır oluş düzeylerinin artırılması.

4.3.6.2. ÖĞRENCİLERE YÖNELİK

Bilindiği üzere çocuklar afet ve acil durumlardan en çok etkilenen grupların başında gelmektedir. Bu nedenle de ivedilikle psikososyal destek almaları gerekmektedir.

1. Psiko-eğitim grupları belirlendikten sonra grupta yer alan bireylerin gelişim dönemleri, ihtiyaçları ve afet sonrası verdikleri tepkiler doğrultusunda psiko-eğitim programı kapsamındaki konular belirlenmektedir. Psiko-eğitim için olası örnek konular şunlar olabilir:
 - a. Çocuk Gelişimi ve Çocukların İhtiyaçları
 - b. Çocuk ve Ebeveyn Arasındaki İletişim
 - c. Travma ve Kayıp
 - d. Afet Sonrası Tepkiler
2. Çocuklara yönelik ilk dönem erken eğitimler, çocukların gereksinimlerini daha kolaylıkla ve ileri düzeyde psikolojik yardıma gereksinim duyan çocukların da daha hızlı belirlenmesine yardımcı olur.
3. Öğretim etkinliklerini çocukların gereksinimlerine göre uyarlanmalı ve gerekli olan çocuklara daha fazla eğitim desteği verilmelidir.
4. Özel iletişim teknikleri kullanılmalıdır.
5. Sınıfta sıcak ve destekleyici bir sosyal ortam yaratılmalıdır.
6. Çocukların ilk dönem iyileşme sürecini kolaylaştırmak için okul ve aile arasında işbirliği güçlendirilmelidir.
7. Çocukların afetlerin nasıl ve neden oluştuğunu anlamalarına yardımcı olunmalıdır.
8. Travmatik olaylar sonrasında insanların verdiği normal tepkiler hakkında bilgilendirilmelidir.
9. Çocuklarla birlikte onların duygusal olarak iyileşmelerine yardımcı olacak sınıf etkinlikleri düzenlenmelidir.

4.3.6.3. ÖĞRETMENLERE YÖNELİK

Öğretmenlerin Afet Yönetimi ile ilgili olarak eğitim dışı alanlarda karşılaştıkları başlıca güçlükler:

- Kişisel kayıplara bağlı fiziksel, sosyal ve psikolojik güçlüklerle rağmen görev yapma zorunluluğu;
- Afet ortamının olağanüstü ve karmaşık iş yükü;
- Görev sırasında diğer afetzedelerle karşılıklı travma ve çatışmaya dönüşebilen gergin ortam;
- Afete müdahalede genel kabul gören asgari standart ve prosedürlerin yerel düzeyde yeterince bilinmemesi;
- Uygulamalarla ilgili asgari teknik bilgi desteğinin ve donanımın yokluğu;
- Eğitim alanı dışındaki idari, teknik ve demografik bilgilere yabancı olunması;
- Afet öncesinde diğer kamu birimleriyle yeterince ilişki kurulmaması.

Öğretmenlerin afet sonrasında eğitim alanındaki karşılaştıkları başlıca güçlükler:

- Okul yapılarının yeniden ve güvenli biçimde inşa edilmesi; inşaat ve onarım çalışmaları tamamlanıncaya kadar geçici çözüm süreçlerinin zorlukları;
- Öğretmen, öğrenci, veliler ve çalışanlara yönelik acil ve orta ile uzun dönem psikososyal destek/müdahale gereksinimi.

Öğretmenlerin afet sonrası dönemde bireysel durumlarına bağlı olarak karşılaştıkları güçlükler:

- Depremzede öğretmenler açısından: Yaşanılan korku, yakınların kaybı, bedensel sıkıntılar, kurulu düzenin bozulması, aşırı yorgunluk, kafa karışıklığı, dikkati toplayamama, aile içinde ve iş ile sosyal ilişkilerde sorunlar.
- Afet bölgesine sonradan gelen öğretmenler açısından: Olağandışı yaşam koşullarına fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak hazırlıksızlık olma, ortama uyum sorunları, çözümsüzlük/baş edememe duygusu.

Sonuç olarak:

- Öğretmenler afet öncesi, sırası ve sonrasına yönelik tüm süreçlerde aktif olarak yer almalıdır.
- Afet ve acil durumlara yönelik zarar azaltma ile hazırlık çalışmaları okullarda sadece yönetici veya belirli öğretmenlerin değil, tüm öğretmenlerin ve okul çalışanlarının ortak görevidir.
- Okul kazalarının da işaret ettiği üzere, her öğretmen aynı zamanda afet ve acil durum yöneticisi görevini de yerine getirebilmelidir.

4.4. İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

4.4.1. FİZİKSEL İYİLEŞTİRME

Yerel düzey çalışmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ile TAMP İstanbul Planı'na bağlı olarak Yerel Düzey Çalışma Grupları tarafından yerine getirilir.

Ağır Hasarlı Okul Yapılarının Yıkılması:

1. Yıkım Hizmet Ekibi: Bu konuda sorumlu tayin edilmesi işi, 7269 Sayılı Kanun gereği Valilik Makamı'nın tasarrufundadır. Yıkım işlemi, Valilik Makamı'nca Enkaz Kaldırma Çalışma Grubu adına görevlendirilen ve Vali Yardımcısı tarafından atanan yetkili kamu personeli (Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler veya diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görevli idari personel) ile yapılır.
2. Zarar Tespit Çalışma Grubu'ndan gelen verilere göre ve gerekli yasal izinler alındıktan sonra, acil yıkılması gereken okul binası, eklentisi, spor salonu ve benzerinin yıkılması veya yıktırılması ilgili araç ve gereç (patlayıcı, iş makinesi vb.) kullanılarak sağlanır.

Yıkım Sonrası Enkaz Kaldırma:

1. Enkaz Kaldırma Çalışma Grubu: Bu konuda sorumlu tayin edilmesi işi, 7269 Sayılı Kanun gereği Valilik Makamı'nın tasarrufundadır. Enkaz kaldırma işlemi, Valilik Makamı'nca Enkaz Kaldırma Çalışma Grubu adına görevlendirilen ve Vali Yardımcısı tarafından atanan yetkili kamu personeli (Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler veya diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görevli idari personel) ile yapılır.
2. Arama ve kurtarma çalışmaları bittikten ve acil yıkılması gereken hasarlı binalar yıkıldıktan sonra bina, tesisler ve çevredeki enkaz da yıkılıp kaldırılır.

Altyapının İyileştirilmesi:

1. Alt Yapı Çalışma Grubu, TAMP İl Müdahale Planı'na uygun olarak kontrolleri gerçekleştirir.
2. Afet sonrasında kanalizasyon, arıtma vb. altyapı tesislerine gerekli acil onarımlar yaptırılır, gerekli yerlerde kapasite artırımına gidilir ve hizmetin devamlılığı sağlanır.
3. Altyapı çalışmalarında, bulunması durumunda, öncelik verilecek okul binası ve eklerine dair envanteri hazırlanır ve projelendirilir.
4. Afet ve acil durum sonrasında aksayan önemli ve kritik altyapı hizmetleri tespit edilerek en kısa sürede devreye girmeleri sağlanır.
5. Geçici barınma tesisi olarak kabul edilen okul ve kurumların su, kanalizasyon, arıtma ve dezenfeksiyon tesislerinin ihtiyacı sağlanır ve bu tesislerin kontrolü öncelikle yapılır.
6. İçme sularının arıtılması ve dezenfeksiyonu sağlanır.

Not: Tüm yapısal iyileştirme çalışmaları İl MEM İnşaat Emlak Şubesi ile koordine edilerek yapılır.

4.4.1.1. BİRİNCİ SEVİYE: YAPISAL İYİLEŞTİRME

1. Başta depremler, yangınlar, heyelanlar, seller ve patlamalar olmak üzere hemen her tür olay sonrasında okul binalarının yetkili mühendislerce incelenmesi ve güvenle kullanılabilirliklerinin belgelenmesi gerekmektedir.
2. Bu konu, Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi tarafından yerine getirmesi gereken en öncelikli adımdır. Okulun güvenle kullanılabilirliği kararından sonra Okul Afet ve Acil Durum Yöneticileri bina ve tesislerin fiziksel iyileştirme faaliyetlerini planlayarak uygulamaya başlayabilir.

4.4.1.1.1. HAFİF HASAR İYİLEŞTİRMESİ

Yerel düzey çalışmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve TAMP İstanbul Planı'na bağlı olarak Yerel Düzey Çalışma Grupları tarafından yerine getirilir:

1. Okul binaları ve eklentilerinin dış ve iç cephelerinde meydana gelen yapısal olmayan elemanlardaki hasarlar; elektrik ve mekanik sistemlerde meydana gelen hasarlar; bilgisayar ve haberleşme sistemleri, kütüphane ve laboratuvarlar, sınıf içi donanım ve malzeme kayıpları gibi fiziksel eksiklerin ivedilikle temini ve onarımı ile okulun fiziksel olarak kullanıma açılmasını sağlayan faaliyetleri içermektedir.
2. Bu onarımlar yapılırken, okulun gelecekte meydana gelebilecek afet ve acil durumlardan etkilenmeyecek veya çok az etkilenebilecek yöntemler kullanılarak onarılması sağlanmalıdır. Örneğin, eski okul yapılarında bulunan yapısal yanlışlar düzeltilmelidir; kırılan cam yerine dayanıklı kırılmaz lamine cam kullanılması veya bulunmaması durumunda yangın alarm sisteminin kurulması gibi.

4.4.1.1.2. ORTA HASAR İYİLEŞTİRMESİ

Yerel düzey çalışmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve TAMP İstanbul Planı'na bağlı olarak Yerel Düzey Çalışma Grupları tarafından yerine getirilir:

1. Okul ve eklentilerinin hasar tespiti kapsamında, orta hasar tespiti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce kısa ve orta vadede yerine getirilir.
2. Orta hasar iyileştirmeleri okul binaları ve eklentileri ile dış ve iç cephelerindeki yapısal elemanlarda meydana gelen hasarları kapsamaktadır.
3. Duvarlar ve taşıyıcılarda yapının kullanılmasını belli süre engelleyici hasarlardır. Orta hasarların yapısal unsurlarda neden olduğu olumsuzluklar, okul kullanımını zorlaştıran en temel faktördür.

4.4.1.1.3. AĞIR HASAR İYİLEŞTİRMESİ

Yerel düzey çalışmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve TAMP İstanbul Planı'na bağlı olarak Yerel Düzey Çalışma Grupları tarafından yerine getirilir. Okulun yık-yap yöntemine bağlı olarak uzun vadeli çalışmalarla yeniden açılmasını kapsayan uzun dönem iyileştirme çalışmalarıdır. Okul bu dönemde geçici mekânlarda eğitim öğretime devam eder.

4.4.1.2. İKİNCİ SEVİYE: YAPISAL OLMAYAN İYİLEŞTİRME

Binalarda Yapısal Olmayan Elemanlar Tablosu:

TÜRÜ	ELEMANLAR
Mekanik Sistem	Kalorifer kazanları, su tankları, ısı pompası, havalandırma/soğutma elemanları
Elektrik Sistemi	Elektrik tesisatı, kesintisiz güç kaynakları, yedek jeneratörler
Cephe ve Çatıdaki Mimari Elemanlar	Yığma bacalar, kalkan duvarlar, cephe kaplamaları, parapetler, kornişler, pencereler
İç Mekândaki Mimari Elemanlar	Kapılar, tavan kaplamaları, havalandırma sistemi, aydınlatma sistemi, tuvaletler, kantin, büfe, mutfak pişirme sistemleri
Mobilyalar, Araç-Gereç	Laboratuvar malzemeleri, kitaplık dolapları, çelik dolaplar, asılı panolar, bilgisayar sistemleri, elektronik ve diğer elektrikli cihazlar, beyaz eşyalar, asılı duran eşyalar, dolaplar, dekoratif eşyalar, raflarda duran eşyalar, camlar, tüpler, aydınlatma elemanları, tabelalar, klimalar, gaz silindirleri

4.4.1.2.1. TEHLİKE AVI VE YORA ÇALIŞMALARI

Tehlike Avı: Yapısal ve yapısal olmayan tehlike ve riskler belirlenirken, tehlike avı olarak bilinen yöntem kullanılabilir. Tehlike avı, yaşadığımız veya eğitim gördüğümüz ortamdaki afet tehlikelerini ve risklerini fark etmek, değerlendirmek ve önlemler geliştirmek için yapılır. Özellikle olası bir afet anında yaşam alanlarımızda tehlike oluşturacak eşyaların önceden tespit edilmesi ve verebileceği zararların engellenmesine yönelik önlemlerin belirlenmesinde etkin olarak uygulanır. Okul Deprem Tehlike Avı her bir sınıf, ofis, kantin, spor salonu, laboratuvar, konferans salonu, kazan dairesi, okul bahçesi gibi okulun tüm bölümlerinin yerinde görülmesiyle yapılır. Tehlike avının okul afet ve acil durum yönetimi ve/veya kurulunda yer alan kişilerin denetiminde ve öğretmen ile öğrencilerin katılımıyla yapılması tavsiye edilir.

YORA: Yapısal olmayan elemanlardan kaynaklanan tehlike ve risklerin azaltılması işlemine, “Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması” (YORA) adını vermekteyiz. Bunun yapılabilmesi için, öncelikle risk kaynaklarının nasıl zarar verebileceğinin belirlenmesi ve olabilecek zarar durumunun deprem öncesinde iyileştirilmesi gerekir.

Tehlike Avı ve YORA'nın Yapılması Gereken

Yerler:

- Projeksiyonlar
- İlan (duyuru panoları)
- Resim vb. çerçeveler
- Mobilyalar
- Elektrikli aletler (bilgisayar vb.)
- Beyaz eşyalar
- Asılı duran eşyalar
- Dolaplar ve dekoratif eşyalar
- Raflarda duran eşyalar
- Camlar
- Çıkış Yolları
- Tüpler ve aydınlatmalar

Çıkış Yollarında YORA Önlemleri:

- Çıkışı engelleyebilecek eşyaların çıkış yolunun üzerinden kaldırılması.
- Dışarıya doğru açılan kapıların kullanılması.
- Geniş çıkış yollarının oluşturulması.
- Kapıların kolayca açılmasının sağlanması.

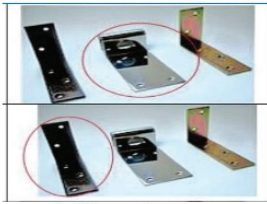
- Sınıf/atölye/laboratuvar/ofis girişlerinde çift kapı kullanılmaması.
- Acil Çıkışlar'da acil durum aydınlatmalarının yer alması.

Temel YORA Malzemeleri:

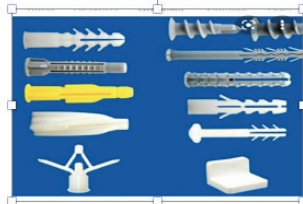
- L-Elementler
- Aparatlar İçin Dübeller
- Dokuma Kemerler
- Mekanik Dolap Kilitleri (fişek sürgü kilit, mandallı kilit, yaylı sürgü kilit, PVC sürgülü kapı emniyet kilidi)
- Plastik Klipsli Şeritler
- Kanca Vidalar
- Cırtlı Bantlar
- Deprem Mumu
- Kaydırmaz Silikon Örtüler

Temel YORA Malzemeleri: Tehlike Avı yapıldıktan sonra, tespit edilen tehlikeli eşyaların ve donanımların sabitlenmesinde kullanılan aparatlar.

TEMEL YORA MALZEMELERİ

L-Elementler

Aparatlar için dübeller

Dokuma Kemerler

Mekanik Dolap Kilitleri

Plastik Klipsli Şeritler

Kanca Vidalar

Cırtlı Bantlar

Deprem Mumu

Kaydırmaz silikon Örtüler

4.4.1.2.2. BAKIM VE TEKNİK GÖZETİM

Aşağıdaki kontrol listesinde yer alan sistem, eleman ve mobilya ile araç gereçlerin bakımı ve teknik gözetimi aksatılmamalıdır:

- **Mekanik sistem:** Kalorifer kazanları, su tankları, ısı pompası, havalandırma/soğutma elemanları
- **Elektrik sistemi:** Elektrik tesisatı, kesintisiz güç kaynakları, yedek jeneratörler
- **Cephe ve çatıdaki mimari elemanlar:** Yığma bacalar, kalkan duvarları, cephe kaplamaları, parapetler

Bakım ve Teknik Gözetim Kontrol Listesi:

TÜRÜ	ELEMANLAR	KONTROL TARİHİ/PERİYODU
Mekanik Sistem	Kalorifer kazanı	
	Su tankları	
	Isı pompası	
	Havalandırma/soğutma elemanları	
	Diğer...	
Elektrik Sistemi	Elektrik tesisatı	
	Kesintisiz güç kaynakları	
	Yedek jeneratörler	
	Diğer...	
Cephe ve Çatıdaki Mimari Elemanlar	Yığma bacalar	
	Kalkan duvarlar	
	Cephe Kaplamaları	
	Parapetler	
	Kornişler	
	Pencereler	
İç Mekândaki Mimari Elemanlar	Kapılar	
	Tavan kaplamaları	
	Havalandırma sistemi	
	Aydınlatma sistemi	
	Tuvaletler	
	Kantin	
	Büfe	
	Mutfak pişirme sistemleri	
Mobilyalar, Araç-Gereç	Diğer...	
	Laboratuvar malzemeleri	
	Kitaplık dolapları	
	Çelik dolaplar	
	Asılı panolar	
	Bilgisayar sistemleri	
	Elektronik ve diğer elektrikli cihazlar	
	Beyaz eşyalar	
	Asılı duran eşyalar	
	Dolaplar	
	Dekoratif eşyalar	
	Raflarda duran eşyalar	
	Camlar	
	Tüpler	
	Aydınlatma elemanları	
Tabelalar		
Klimalar		

4.4.1.2.3. DÜZELTİCİ VE ÖNLEYİCİ FAALİYETLER

Bu çalışmalarda Düzeltici ve Önleyici Faaliyet (DÖF) Formu kullanılır. Analiz edilen tehlikeler bu faaliyetlerle düzeltilir veya önlenir.

4.4.2. YÖNETSEL İYİLEŞTİRME

Başta okulda olmak üzere, herhangi bir nedenle oluşmuş öğretmen ve personel eksikliğini gidermeyi; kullanılamayacak hale gelen ek bina ve tesisler yerine geçici tesisler temin etmeyi; gerektiğinde hibe ve yardımlar olarak çalışmalarını yürütmeyi öngören faaliyetlerden oluşmaktadır. Bu bölüme, sıralanan söz konusu durumlarla karşılaşıldığında neler yapılacağına yazılması gerekir.

Faaliyet Tipi ve Çeşitleri Kontrol Listesi:

FAALİYET TİPİ	FAALİYET ÇEŞİTLERİ
Zarar Azaltma ve Hazırlık Konularında Önlemler ve Faaliyetler	Tehlike ve riskin belirlenmesi
	Yapısal ve yapısal olmayan önlemler
	Gerekli malzeme ve materyallerin hazırlanması
	Afet ve acil durumlarda ilgili kurum/kuruluşlarla iletişim ve işbirliği konusunda gerekli teyitlerin alınması vb.
Müdahale, İyileştirme ve Yeniden İnşa Faaliyetleri	Afet ve acil durum müdahale simülasyonu
	Afet ve acil durum yönetimi tatbikatları
	Tahliye tatbikatları
	İlk yardım eğitimi
	Psikolojik ilkyardım ekibi
	Afet ve acil durum yönetimi masa başı tatbikatı
Afet Eğitimi	Öğrencileri teslim tatbikatı vb.
	Görsel ve hayali afet oyunları
	Güvenlik haritaları
Öğretmenler Arasında Eğitim ve Bilgi Paylaşımı	Okul ve yakın çevresi için tehlike avı vb.
	Okullarda öğretmen eğitimi
Diğer Faaliyetler	Diğer okullarla iletişim ve bilgi paylaşımı vb.
	Tahliye Yolu
	Ekipman Kontrolü vb.

4.4.2.1. İNSAN KAYNAKLARI YETERLİLİĞİ

Eğitim ve tatbikatların planlanması ve uygulanmasında insan kaynaklarını karşılaştıran tablo:

EĞİTİMLER	KATILAN KİŞİ SAYISI	TATBİKATLAR	KATILAN KİŞİ SAYISI
Yangın söndürme			
Battaniye ile sedye yapma			
Deprem sonrası tahliye			
...			

4.4.2.2. ÖRGÜTLENME BECERİSİNİ GÖZDEN GEÇİRME

Afet Yönetiminde Örgütlenme Becerisinde Eğitim Tatbikatlarının Değerlendirilmesi ve Gözden Geçirilmesi: Afet yönetimi eğitimi ve tatbikatı, afet ve acil durum faaliyetlerinin bir parçası olmalı ve bir bütünlük içinde yapılmalıdır. Genellikle eğitim ve tatbikatlar hazırlanan planları test etmek, yetenek ile beceriyi geliştirmek ve motivasyon ile ilgiyi artırmak amacıyla yapılır.

Eğitim ve tatbikatlar aşağıdaki konularda yapılabilir (5 yıllık cetvel hazırlanmalıdır):

TATBİKAT KONULARI	2021	2022	2023	2024	2025	KATILIM SEVİYESİ (% YÜZDE)
Yangın söndürme						
Kova iletme						
Battaniye ile sedye yapma						
3 ceket ile sedye yapma						
Kriko ile kaldırma						
Kurtarma						
Yaralıları tedavi etme						
Çadır kurma						
Deprem sırasında tahliye						
Deprem sonrasında tahliye						
Teslim etme						
Tsunami için tahliye						
Diğer afet ve acil durumlar için davranış şekilleri						
Yangın için tahliye						

4.4.3. EĞİTSEL İYİLEŞTİRME

Eğitim ve Tatbikatların Planlanması ve Uygulanması: Eğitim ve tatbikat planlarının değerlendirilmesi, uygulanması ve geliştirilmesi için aşağıdaki adımlar izlenebilir:

- Adım 1: Okulun Kapasitesi ve Durumu Analiz Edilir (GZFT Analizi kullanılabilir)
- Adım 2: Amaç ve Hedeflere Karar Verilir
- Adım 3: Plan ve Senaryo Yapılır
- Adım 4: Hazırlıklar Tamamlanır
- Adım 5: Plan ve Senaryo Uygulanır
- Adım 6: Değerlendirme Yapılır

Hazırlanan planın, yıllık planın ve gerçekleştirilen her faaliyetin değerlendirilmesi GZFT (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler) Analizi ile yapılabilir. GZFT Analizi ile amaca ulaşıp ulaşılamadığı, her amaç için belirlenen performans göstergeleri ile değerlendirilmelidir. Değerlendirmeden elde edilen sonuçlar daha sonra yapılacak olan faaliyetlerin, yıllık planların ve ana planın yeniden düzenlenmesi için de kullanılmalıdır.

GZFT Analizi örneği:

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> • İnsan kaynağı: Öğretmenler • İnsan kaynağı: Öğrenciler • Ekipman • Afet Yönetim Planı ve Sistemi 	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen sayısının azlığı • Öğrenci sayısının fazlalığı • Binanın depreme dayanıklılığı • Toplanma alanlarının küçüklüğü/yetersizliği
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<ul style="list-style-type: none"> • AFAD • Hastaneler • İl Millî Eğitim Müdürlükleri • Veliler ve Yerel Halk 	<ul style="list-style-type: none"> • Hasar meydana gelmesi • Öğretmenlerin atanması • Hava koşulları • Beklenmedik durumlar (okula sığınan insanlar vb.)

4.4.3.1. AFET EĞİTİMİ VE YÖNETİMİ POLİTİKASININ GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Eğitim faaliyetlerinin geliştirilebilmesi için mutlaka her faaliyetten sonra ve yıl sonunda değerlendirme yapılması gerekir. Her okul ve Millî Eğitim Müdürlüğü kendi tehlike ve riskine, okulunun durum ve şartlarına ve yıllık plan ile faaliyetlerine göre bu formu geliştirmeli ve kendi okuluna ve iline yönelik değerlendirme formları hazırlamalıdır. Değerlendirme birçok yol ve yöntem kullanılarak yapılabilir.

Örnek değerlendirme yöntemleri:

- Teftiş
- Görüşme
- Anket
- Toplantı

4.4.3.2. STK İLE İŞBİRLİĞİ VE PROTOKOLLERİN ARTIRILMASI

Afet ve acil durum eğitim ve yönetim becerilerinin geliştirilmesi için akredite olmuş STK ve kurum ile kuruluşlarla işbirliği yapılabilir.

4.4.4. PSİKOSOSYAL İYİLEŞTİRME

Afet gibi önemli bir travma geçirmiş olan öğrencilerin, öğretmenlerin ve personelin normal eğitim sürecine başlamadan önce bir psikososyal destek programından geçirilmesi ve bu destek programının çıktılarını esas alınarak normal eğitim programının uygulanmaya başlaması çalışmalarını kapsamaktadır.

PSİKOSOSYAL DESTEK	KISA DÖNEM ETKİNLİK SAYISI	ORTA DÖNEM ETKİNLİK SAYISI	UZUN DÖNEM ETKİNLİK SAYISI	SONUÇ
Öğrenciye Yönelik				
Öğretmene Yönelik				
Velilere Yönelik				

1. Yeterli ve etkili psikososyal destek faaliyetleri uygulanmadan normal eğitim faaliyetlerine başlanması halinde öğrenciler ve bazı öğretmenlerde verimlilik düşmesi ve travma sonrası stres bozukluklarında ciddi artışlar olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.
2. Aslında psikolojik destek faaliyetleri okullar açılmadan ve olayın hemen sonrasında başlatılmalıdır. Okul açıldığında ise rehberlik öğretmenleri ve sosyal hizmet uzmanları tarafından öğrenciler dikkatle izlenmeli ve desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler için gerekmesi durumunda profesyonel destek sağlanmalıdır.

4.4.4.1. TRAVMA VE STRES YÖNETİMİ

Travma ve Stres Yönetimi ile afet ve acil durumlar sonrasında travmatik olaylardan etkilenen kitle, insanların verdiği normal tepkiler hakkında bilgilendirilir. Bilgilendirme, bireylerin travmatik olayın etkilerini en aza indirmesine ve afet sonrası olacaklar konusunda farkındalık kazanmasına yardımcı olur. Afetin ve acil durum etkilerinin ve bireylerin verebileceği tepkiler konusunda bilgilendirme, psikolojik tepkilerin anlamlandırılmasına ve bunların doğal ve normal olduğuna inanmayı kolaylaştırır. Psiko-eğitim gruplarının oluşturulması; bireylerin afet ve acil durum sonrası etkilerle nasıl başa çıktıkları, ruh sağlığını nasıl değerlendirdikleri, hükümet ve/veya devlet kurumlarından afet ve acil duruma müdahale ile ilgili beklentileri, ölümle ilgili inançları gibi pek çok konunun doğru ele alınmasını sağlar.

Travma ve Stres Yönetimi:

1. Travmatik yaşantı dönemlerinde çok ihtiyaç duyulan süreklilik, değişmezlik ve normallik hissinin oluşmasına ve sağlıklı baş etme becerileri kazanılmasına yardımcı olur.
2. Çocukların gereksinimlerini daha kolaylıkla iletmelerine yardımcı olur.
3. Daha ileri düzeyde psikolojik yardıma gereksinim duyan çocukların belirlenmesine yardımcı olur.
4. Afet veya krizin öğrenciler üzerindeki etkisini azaltmada veya iyileştirmede en önemli yetişkin grubu olan öğretmenlerin daha etkin çalışmalarına yardımcı olur.
5. Öğretmenlerin, öğrencilere ait olma, güvende olma gibi duyguları akatarabilmesine yardımcı olur.
6. Öğrencilerin öğretmenlerinden birebir destek almasına ve sınıftaki öğrenme süreci ve sosyal ortam sayesinde başa çıkma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.
7. Bazı öğrenciler deprem sonrasında hemen toparlanır, bazıları ise haftalarca ya da aylarca sorunlar yaşayabilirler. Bazıları ise ancak yetişkin desteği ile bu duruma karşı dayanıklı olabilirler. Travma ve Stres Yönetimi tüm bu gruplara yönelik ayrı çözüm önerileri sunulmasına yardımcı olur.
8. Bazı öğrenciler, dikkatlerini toplamakta güçlük yaşayabilir, başarılı olabilmek için yardıma ihtiyaç duyabilir veya öfke belirtileri gösterebilir. Travma ve Stres Yönetimi bunların daha kolaylıkla üstesinden gelinmesine yardımcı olur.

4.4.4.2. ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖZETİMİ

Öğretmene Yönelik:

DEĞERLENDİRME AŞAMASI	DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ
1. AŞAMA	Anket - Mülakat - Gözlem
2. AŞAMA	Afet Öncesi/Sonrası: Test - Mülakat - Gözlem
3. AŞAMA	Anket - Mülakat - Gözlem
4. AŞAMA	Anket - Mülakat - Gözlem

Öğretmenlerin Rolü ve Önemi:

1. Bir afet ve acil durum sonrasında okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve çalışanların kendileri de afetzede olmalarına rağmen, görevleri gereği öğrencilere ve velilere bilgi ve destek vermek durumundadır.
2. Bu yoğun stresle baş edebilmeleri için afet öncesi ve sonrasında gerekli eğitim ve desteği almış olmaları zorunlu olmaktadır.
3. Afet ve acil durumların neden olduğu travmalar ve afet sonrası psikososyal destekler konusunda geniş bilgiler değişik kaynaklarda mevcuttur. (Bkz. *Afetlerde Psikosoyal Destek Rehberi*)
4. Öğretmenlerin deprem sonrası göç etmiş ve bu nedenle stres/uyum sorunları yaşayan ve destek alamayan öğrencileri olabilir.
5. Bu öğrenciler diğer öğrenciler tarafından dışlanabilir. Öğretmen bu durumda adil olmalı ve üzücü olaylarla baş edebilen öğrenciler de dahil olmak üzere tüm öğrencilere yardım etmeye çalışmalıdır.
6. Öğrencilerin depremle ilgili tepkilerini ifade edebilecekleri yöntemler kullanılmalı, fırsatlar oluşturulmalı, hayatta kalma hikâyelerini anlatacakları ortamlar yaratılmalıdır.
7. Küçük de olsa diğerlerine yardım edebilecek fırsatlar oluşturulmalı (örneğin; para toplama gibi grup aktiviteleri bağlılık duygusunu geliştirebilir).

Öğrenciye Yönelik:

Bilindiği üzere çocuklar afet ve acil durumlardan en çok etkilenen grupların başında gelmektedir. Bu nedenle de ivedilikle psikososyal destek almaları gerekir. Buna yönelik aşağıdaki adımlar atılmalıdır:

1. Öğretim etkinlikleri çocukların ihtiyaçlarına göre uyarlanmalı ve ihtiyacı olan çocuklara daha fazla eğitim desteği verilmelidir.
2. Özel iletişim teknikleri kullanılmalıdır.
3. Sınıfta sıcak ve destekleyici bir sosyal ortam yaratılmalıdır.
4. Çocukların iyileşme sürecini kolaylaştırmak için okul ve aile arasında işbirliğini güçlendirerek öğrenciye yönelik daha iyi sonuçlar alınması sağlanmalıdır.
5. Afet ve acil durumun öğrenciler üzerindeki etkisini azaltmada ya da iyileştirmede en önemli yetişkin grubu olan öğretmenlerden en iyi şekilde yararlanılmalıdır.
6. Öğretmenlerin çabaları ile öğrencide ait olma, güvende olma gibi duygular oluşturulmalıdır.
7. Öğrenciler hem öğretmenlerinden birebir destek almalı hem de sınıftaki öğrenme süreci ve sosyal ortamın yardımıyla başa çıkma becerilerini geliştirmelidir.
8. Bazı öğrencilerin afet ve acil durumlar sonrasında hemen toparlandığı, bazılarının ise haftalarca veya aylarca sorunlar yaşayabildiği ya da ancak yetişkin desteği ile bu duruma karşı dayanıklı olabildiği unutulmamalıdır.
9. Bazı öğrencilerin dikkatlerini toplamakta güçlük yaşayabildiği ve başarılı olabilmek için yardım ihtiyacı duyabildiği veya öfke belirtileri gösterebildiği unutulmamalıdır.

10. Gerektiğinde esneklik gösterilmelidir (örneğin; çalışmak için daha çok zaman verilmesi, zor konular için daha çok destek sağlanması gibi).
11. Öğrencilerle yaşadıkları konusunda empati kurulmalı ve onlara gerektiğinde daha çok zaman ayrılmalıdır.
12. Öğrenciler hoş karşılanmalı ve sosyal grubun bir parçası gibi hissettirilmelidir.
13. Öğrencilerin depremde hayatta kalanlarla iletişim kurabilmelerine izin verilmelidir.

4.4.4.3. VELİ EĞİTİMİ (VELİ AKADEMİLERİ)

Velilere Yönelik:

1. Afet ve acil durumlara bağlı her büyük olayın başta çocuklar olmak üzere veliler, öğretmenler ve personel üzerinde önemli duygusal ve psikolojik tepkiler doğurması kaçınılmazdır.
2. Çocukların ve eğitim ortamının iyileştirilmesi ve normale döndürülebilmesi için velilerin de eğitime tabi tutulması ve gerektiğinde psikososyal destek alması gerekmektedir. Bu tür eğitim ve desteklerin temelinde, travma yaşayan çocukların davranışları ve onlara yaklaşım yollarının öğretilmesi esas alınmalıdır.
3. Ebeveynlerin programlarına farklı tartışma konuları eklenmeli ve ailelerin kaybettiklerini düşündükleri kontrolü yeniden kazanmaları sağlanmalıdır.
4. Çocukların evdeki problemleri davranışlarının belirlenebilmesini ve çocukların afete ilişkin yaşadığı ve duyguları hakkında anne-babalarıyla iletişim kurabilmelerini sağlayan etkinlikler yapılmalıdır.

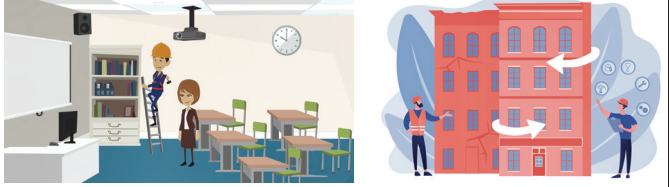
4.4.5. OKULUN YENİDEN AÇILMASI

Bir afet veya acil durum sonrasında okulların mümkün olan en kısa süre içerisinde yeniden açılması, topluma hayatın yeniden normale dönmekte olduğu güvencesinin verilmesi açısından son derece önemlidir. Yukarıda belirtilen yapısal, yönetsel, eğitsel ve psikolojik iyileştirme faaliyetlerinin tamamlanması sonrasında okullar yeniden eğitime açılmalıdır. Bu süreçte afetten etkilenen tüm paydaşların (veli, öğrenci, öğretmen) iyileştirme sürecine doğrudan dahil edilmesi ve motive edici iletişim araçlarının kullanılması önerilmektedir.

1. EĞİTİM VE ÖĞRETİME YENİDEN BAŞLAMA SÜRECİNDE NELERE İHTİYACIMIZ VAR?

Öğretim Ortamının İyileştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Geçici İyileştirme • Kalıcı İyileştirme
Geçici Yapısal İyileştirme	<ul style="list-style-type: none"> • Konteynır prefabrik mekânlarda eğitim öğretime devam etmek • Geçici eğitim öğretim mekânlarının kurulması • Diğerleri
Kalıcı Yapısal İyileştirme	<ul style="list-style-type: none"> • Yatırım • Donanım • Bilgi • Uzmanlık

2. EĞİTİM VE ÖĞRETİME YÖNELİK İYİLEŞTİRME ÖRNEKLERİ

İlk ve orta öğretim okullarının yeniden donanımı ve mobilya seçimi konusunda titiz davranmak.	
Açık ve kapalı tesisler içeren Spor Kompleksi kurmak.	
Mahalle ve okul bahçelerinde çocuk oyun alanlarını yenilikçi bir bakış açısıyla düzenlemek, oyun grupları kurmak ve oyun etkinlikleri ağırlıklı olarak eğitime başlamak.	

4.4.5.1. EĞİTİMİN DEVAMLILIĞI

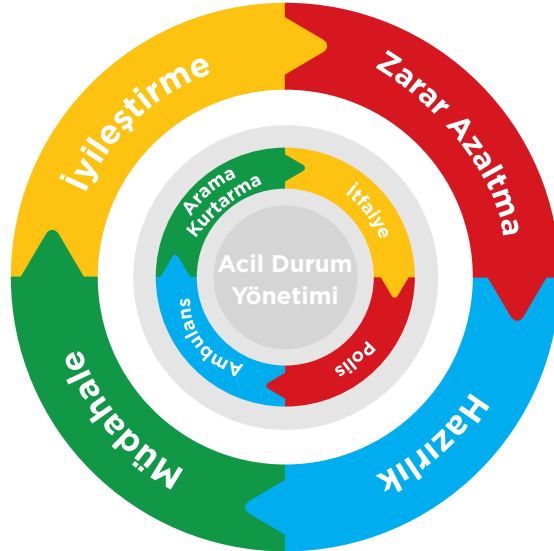
Afet ve acil durumların önlenmesi ve risklerinin azaltılabilmesi için başta okullarda olmak üzere, eğitimin her düzeyinde bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmenin önemi çok büyüktür. Toplumda kalıcı bir farkındalık ve risk azaltma kültürü oluşturmak, ancak bu gibi faaliyetlerle mümkün olabilmektedir.

Meydana gelen afet ve acil durumlar sonrasında yaşanan sorunlar ve edinilen derslerin kalıcı olabilmesinde okullarda ve diğer kurum ve kuruluşlarda hazırlanan afet köşeleri ve müzeler önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle bu konu 2012 yılından beri yürürlükte olan “Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” içerisinde de önemli bir görev olarak yer almaktadır.

4.4.5.2. AFET YÖNETİM DÖNGÜSÜNÜN DEVAMI

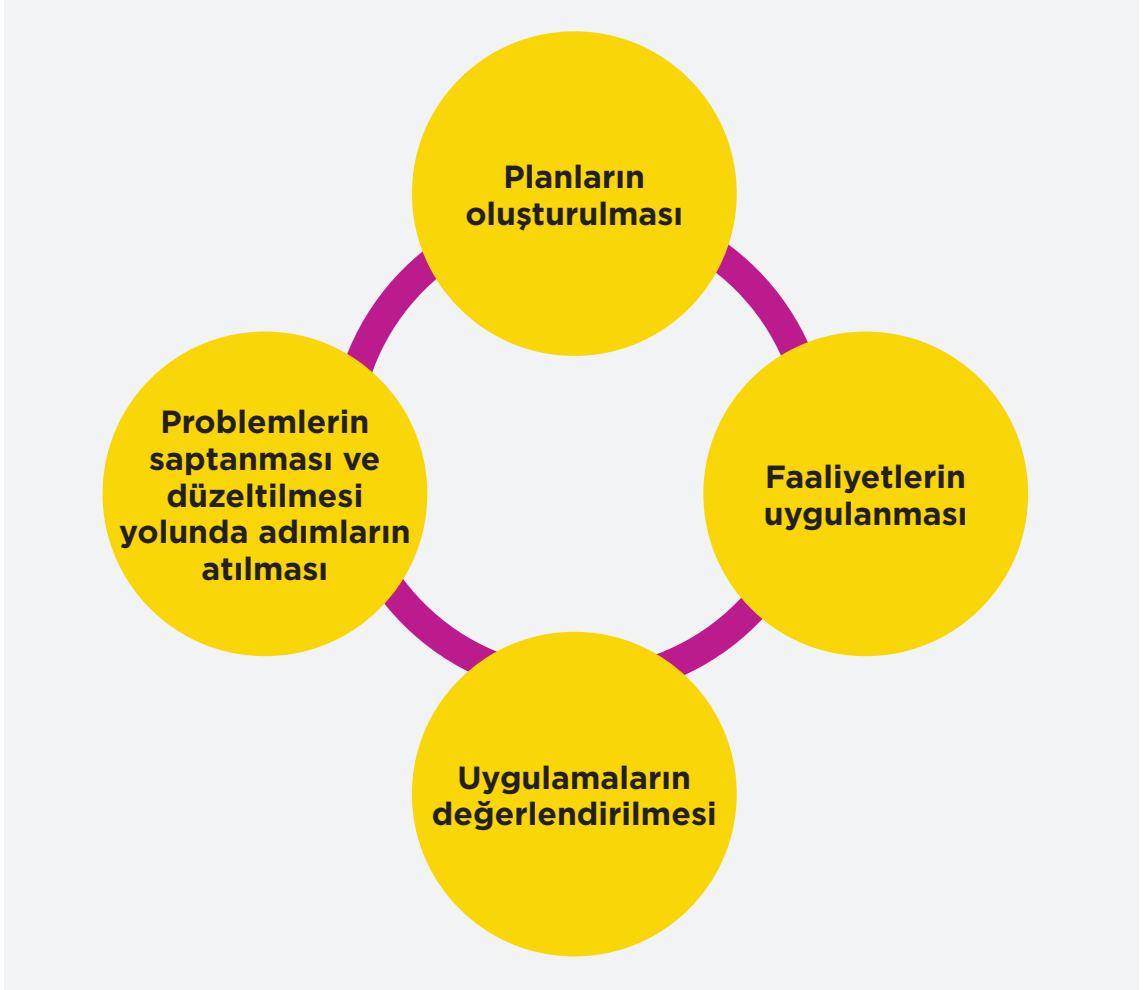
Afet Yönetimi Döngüsü:

Afet Yönetimi: Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla, afet öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların planlanması, yönlendirilmesi, koordine edilmesi, desteklenmesi ve etkin olarak uygulanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla birlikte olanak ve kaynaklarının belirlenen stratejik hedefler ve öncelikler doğrultusunda kullanılmasını gerektiren çok yönlü, çok disiplinli ve çok aktörlü bir yönetim süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç içerisinde Zarar Azaltma, Hazırlık, Müdahale ve İyileştirme aşamalarında yer alan faaliyetler sürekli ve sürekli olarak devam eder.

4.4.6. YILLIK FAALİYET PLANI

Yıllık Faaliyetler İçin Plan Döngüsü:

Yıllık Faaliyet Plan Çizelgesi:

YILLIK FAALİYET PLAN ÇİZELGESİ					
FAALİYET TİPİ	FAALİYET KONUSU	FAALİYET TARİHİ	KATILAN ÖĞRETMEN SAYISI	KATILAN ÖĞRENCİ SAYISI	KATILAN VELİ SAYISI
Zarar Azaltma ve Hazırlık Konularında Alınabilecek Önlemler Faaliyeti	<ul style="list-style-type: none"> Tehlikelerin Belirlenmesi Risklerin Belirlenmesi Yapısal ve Yapısal Olmayan Önlemler Düzeltilme-Önleme Faaliyeti Afet ve Acil Durumlarla İlgili İletişim ve İşbirliği Konusunda Çalışma 				
Müdahale, İyileştirme ve Yeniden İnşa Faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none"> Afet ve Acil Durum Müdahale Simülasyonu Afet Yönetim Tatbikatları Tahliye Tatbikatı İlk Yardım Eğitim Tatbikatı Psikososyal Destek Afet ve Acil Durum Yönetimi Komisyonu Masabaşı Tatbikatı Öğrenci Teslim Tatbikatı vb. 				
Afet Eğitimi	<ul style="list-style-type: none"> Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Okul Tabanlı Afet Eğitim Projesi ile Akredite Olmuş Afet Etkinlik Oyunları Güvenlik Haritaları Çalışması Okul Yolu Güvenliği Haritası Bahçe Oyun Güvenliği Haritası Okul ve Çevresi Güvenliği Tehlike Avı Haritası Görsel ve Hayali Afet Oyunları 				
Öğretmenler Arasında Eğitim Bilgi Paylaşımı	<ul style="list-style-type: none"> Okullarda Eğitimci Eğitimi Merkezi Mahalli Hizmet İçi Eğitimler ve Uzaktan Eğitim Modelleri ile Bilgi Paylaşımı 				
Diğer Faaliyet Eğitimler	<ul style="list-style-type: none"> Tahliye Yolu Eğitimi ve Tatbikatı Afet ve Acil Durum Ekipleri Ekipman Kontrolü Eğitimi Yangın Tesisatı ile İlgili Okul Çalışanları ve Yöneticilerini Bilinçlendirme Eğitimleri Yangın Söndürme Cihazı Kullanma Becerisi Eğitimi Yaralı Sedyeye ile Taşıma Yöntemleri Eğitimi Hafif Arama Kurtarma Bilgisi ve Bilinci Eğitimi 				

4.4.6.1. AFET ETKİNLİĞİ OYUNLARI

Türk Eğitim Sisteminde Eski Anlayış ve Yeni Bakış Açısıyla Afet Eğitimi

Türkiye'deki mevcut afet eğitimi programları ve bu programların uygulamaları önemli farklılıklar taşımaktadır. Bu farklılıkları aşağıdaki genel başlıklar altında incelemek mümkündür.

a) Afet Eğitiminin Okullarda Ele Alınış Şekli:

Japonya'da da Türkiye'de olduğu gibi "Afet Eğitimi" adı altında ayrı bir ders okutulmamaktadır. Ancak Japonya'da Türkiye'den farklı olarak okullarda afet eğitiminden sorumlu bir öğretmen bulunmaktadır. Afet eğitimi konusunda daha uzmanlaşmış olan bu öğretmen diğer öğretmenlerle birlikte afet eğitimi etkinliklerini planlamaktadır. Okullarda afet eğitimi; rehberlik saatlerinde, beslenme saatlerinde, sabah-akşam sınıf toplantılarında, anma günlerinde ve hafta sonlarında gerçekleştirilmektedir.

Ancak isteyen okullar afet eğitimi adı altında ders açabilmektedir. Geliştirilen afet eğitimi, temel eğitim düzeyinde hazırlanan öğretim programları içerisinde ara disiplin alanı olarak yer almaktadır. MEB tarafından hazırlanan öğretim programlarında afet eğitimi bazı derslerde ders kazanımı olarak yer alırken bazı derslerde de ara disiplin kazanımları şeklindedir.

b) Afet Eğitimi Konularının İşlenişi:

Türkiye'de bazı kurum ve kuruluşların okullardan bağımsız sürdürmeye çalıştıkları afet eğitimi etkinlikleri ve faaliyetleri de vardır. Ancak bu çalışmalar ulusal çaplı değildir ve daha çok belli bölgelerle sınırlı kalmaktadır. Bu çalışmalara örnek olarak, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü (KRDAE) tarafından Afete Hazırlık Eğitim Projesi (AHEP) verilebilir. Bu proje çerçevesinde 4 eğitim programı planlanmıştır:

- 1) Temel Afet Bilinci (TAB),
- 2) Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması (YORA),
- 3) Depreme Karşı Yapısal Bilinç (DKYB),
- 4) Sivil Savunma Görevlileri-Toplum Afet Gönüllüsü ve Halkın Afete Hazırlık Eğitim Programı (SSG-TAG).

c) Afet Eğitiminin Ders Kitaplarına Yansımaları:

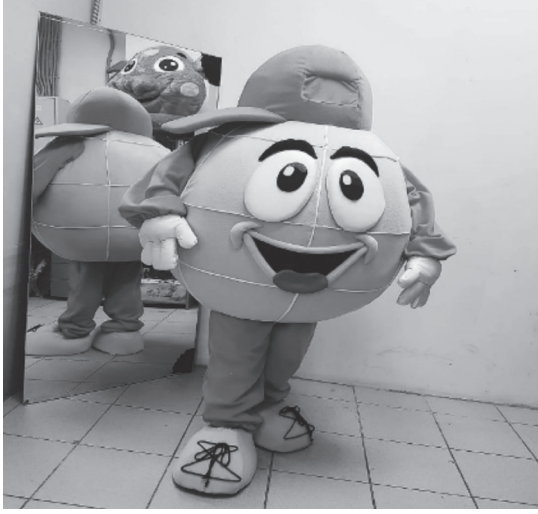
Türkiye'de ders kitapları hem devlet tarafından hem de özel yayınevleri tarafından hazırlanmaktadır. Hazırlanan kitaplar MEB Talim ve Terbiye Kurulu tarafından belirli kriterler çerçevesinde incelenmekte ve değerlendirme sonucu uygun bulunanlar ders kitabı olarak kabul edilmektedir. Kabul edilen ders kitapları devletin belirlediği oranlarda belirlenen okullara ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Türkiye'de ders kitaplarında afet eğitimi ders programına uygun olarak bazen bir kazanım işlenişi şeklinde bazen de ders kazanımının yanında ara disiplin olarak yer almaktadır. "Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam" ara disiplin kazanımlarının ders kazanımlarıyla bütünleştirilerek ders kitaplarına yansıtılmasında sorunlar yaşanmaktadır.

Kitap yazarları ara disiplin kazanımlarını ana kazanım anlatısının dışında genellikle Öğretmen Kılavuz Kitapları'nda alternatif etkinlik düzenleyerek gerçekleştirme yolunu seçmiştir. Bu durum, yoğun bir içeriğe sahip öğretim programları ve ders kitaplarıyla ilgili yaşanan zaman sorununu kronikleştirmekte ve alternatif bir etkinliğin çoğu zaman atıl kalmasına neden olabilmektedir. İyi örnekler de bulunmakla birlikte, genel olarak konu anlatımları didaktik olmakta ve doğrudan tanım ve bilgiler vermeye dayanmaktadır; görsellere genellikle daha az ve küçük boyutta yer verilmektedir. Japonya'daki ders kitaplarına bakıldığında ise kitaplarda anlatımın öz ve anlaşılır nitelikte olduğu; didaktik, uzun bilgi aktarımı şeklinde anlatımlara yer verilmediği görülmektedir. Amaca uygun büyük boyutta görseller kullanılmaktadır. Öğrencinin kullanacağı araştırma teknik ve yöntemleri bilimsel basamaklarla öğrencinin anlayabileceği şekilde kitaba yansıtılmaktadır. Grafik ve istatistiklere yoğun bir şekilde yer verilmektedir. Öğrencilerin dersle ilgili konuları bizzat yerinde incelemesi teşvik edilmekte ve alan gezilerine gitmeden önce de nasıl davranmaları ve yanlarına neler almaları gerektiği yine görsel örnekler üzerinden anlatılmaktadır. (Millî Eğitim Bakanlığı'nca Akredite Edilmiş Afet Etkinliği Oyun Listesi için bkz. sayfa 58)

ÖNEMLİ ETKİNLİK GÜNLERİ	
1-7 Mart Deprem Haftası	Tahliye Tatbikatları
Eylül Ayının 2. Cumartesi Günü	Dünya İlk Yardım Günü
13 Ekim Dünya Afet Risklerini Azaltma Günü Etkinlikleri	Afet Eğitim Etkinlik Oyunları
12 Kasım	Afet Eğitimi Hazırlık Günü
5 Aralık	Dünya Gönüllülük Günü

4.4.6.2. OKUL AFET MASKOTU

Kostümlerin ve okul maskotlarının “Afet Eğitimi” verilmesine yönelik ilgi çekme ve öğrenme ile kavramaya yönelik kolaylaştırma açısından önemli bir yeri vardır.

Ekler

EK - 1: OKUL YERLEŐKESİ VAZİYET, AFET VE ACİL DURUM TAHLİYE (KATLAR) PLANI

TAHLİYE YOLLARI

KONTROL MERKEZİ VE SİĞINAK YERLERİ

MALZEME DEPOLARI

GÜÇ KAYNAKLARI

TOPLANMA YERLERİ

ALARM ARAÇLARI

Her konunun planlama, takip ve uygulanmasından sorumlu makam, ilgili olduğu haneleri doldurarak Millî Eğitim Bakanlığı Hükümet Harekât Merkezi'ne mesajla göndereceği şekilde düzenlemelidir. Formatta aşağıda belirtilen hususlar yer almaktadır:

- Okul Çevresinin Haritası
- Okul Yerleşkesinin Haritası
- Katların Haritası
- Tahliye Yolu
- Toplanma Bölgesi
- Afete Yönelik Ekipmanın Bulunduğu Yerler

VAZİYET PLANI KROKİSİ

Bu bölüme, okulun basit resimleştirilmiş vaziyet krokisi eklenecektir.

TAHLİYE PLANI:

..... OKUL TAHLİYE PLANI

KAPSAM:OKUL Müdürlüğü Hizmet Binasını kapsar.

KURUMLA İLGİLİ BİLGİLER

1. ADRES :
2. PERSONEL SAYISI: İdareci: Diğer Personel:
3. ÇALIŞMA DEVRESİ: Mesai Saatleri: *Sabah 09.00-12.30 Öğle: 13.00-17.00*
4. BİNANIN YAPI TARZI: *Betonarme*
5. BİNANIN KAT SAYISI:
6. BAĞIMSIZ BİNA SAYISI:
7. BİNADA YANGIN MERDİVENİ OLUP OLMADIĞI: *Binanın tahliye merdiveni vardır.*
8. BİNANIN DIŞ KROKİSİ VE PERSONEL TOPLANMA BÖLGESİ: *EK-.....'de*
9. ÇALIŞMA VE İDARİ ODALAR: *EK- ..de*
10. ÇALIŞMA ODALARININ BOŞALTILMA SIRASI: *EK-..'de*
11. TOPLANMA YERİNİN BİNAYA UZAKLIĞI: *40 m*
12. TAHLİYE SORUMLUSU: *Okul Müdürü veya Müdür Başyardımcısı'dır.*
13. TAHLİYE YÖNETİCİLERİ : Her kat için bir sorumlu belirlemiştir.
 - a. Zemin Katı ve -1. Kat sorumlusu : den sorumlu..... Müdür Yardımcısı veya Öğretmen
 - b. 1. Kat sorumlusu : den sorumlu..... Müdür Yardımcısı veya Öğretmen
 - c. 2. Kat sorumlusu :den sorumlu..... Müdür Yardımcısı veya Öğretmen
 - d. -1. Kat sorumlusu : den sorumlu..... Müdür Yardımcısı veya Öğretmen

SINIFLARIN BOŞALTILMASI VE TAHLİYE SIRASI:

1 NOLU TAHLİYE PLANI:

A- MTB (Müdahale Ekipleri Toplanma Bölgesi): Acil Durum Müdahale Ekipleri'nin Tahliye Yöneticisi:.....ilgili Müdür Yardımcısı'dır.

B- ATB (Ana Toplanma Bölgesi)

- Tahliye Yöneticisi: Tüm katların tahliye sorumluları ile DURUM değerlendirmesi yapar.
- Acil Durum Müdahale Ekipleri Servis Amirleri: Dört ana servisin (ilkyardım, arama kurtarma, yangın söndürme, koruma) servis amir ve yardımcıları, değerlendirme emrini uygular ve harekete geçer.

Acil Durum Müdahale Ekipleri'nin Standart Operasyon Prosedürleri:

1- MTB (Müdahale Ekipleri Toplanma Bölgesi): Acil Durum Müdahale Ekipleri MTB'ye (bina önü cadde) gider ve hazır halde bekler. Bu ekipler servis amirlerinin değerlendirme emrini uygular ve gerekmesi durumunda kendi bölgelerindeki (katlardaki tüm sınıflar/alanlar) yer alan olay mahalline müdahale eder. Kendi bölgelerinde olay yoksa tehlikedeki diğer alanlardaki servislere yardıma gider.

Olay yoksa: Acil Durum Müdahale Ekipleri, MTB'ye (bina önü cadde) geri gider ve hazır halde afet veya tatbikat değerlendirme kurulunun değerlendirmesini bekler.

Olay varsa: "Afet ve Acil Durumlardaki Standart Operasyon Prosedürleri" işletilir. Profesyonel müdahaleyi gerektiren durumlar için profesyonel ekiplerin gelmesi beklenir. Profesyonel ekipler geldikten sonra okulun müdahale ekipleri profesyonel ekiplerin emrine girer ve onlara ilk tehlike geçinceye kadar yardım etmeye devam eder.

2- ATB (Ana Toplanma Bölgesi): Müdahale ekiplerindeki görevliler dışında herkes sayım için ATB'ye gider. Sayım sonrası TATBİKAT duyuru ile sonlandırılır.

1 NOLU HAREKÂT PLANINA ÖRNEK:

Giriş katı sol ana koridor yemekhane girişinde başlangıç yangını büyümeye başladı ise giriş katı sağ ana koridor 2. Sınıf Öğretmeni İtfaiye Servisi'nde görevli olduğu halde kendi bölgesinde bir olay yok ise aynı kat koridorunun devamı olan yemekhane bölgesine tahliye tamamlanincaya kadar yardıma gider. Orada çıkan yangın söndürülünceye kadar yangın söndürme çalışmasına katılır.

Bu örnek harekât planı tüm katlar ve tüm servisler (İtfaiye, İlkyardım, Koruma, Kurtarma) için de geçerlidir.

2 NOLU TAHLİYE PLANI: Çalışma Odalarının Boşaltılması ve Tahliye Sırası vd.

EK - 2: ACİL DURUM VE YANGIN TAHLİYE PLANI

Acil Durum ve Yangın Tahliye Planı'nın, Acil Durum Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği'ne uygun şekilde istenen semboller dizini belirtilerek yapılması gerekmektedir.

EK - 3: PERFORMANS DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ TABLOSU

Performansın Adı:			
Sınıfı:			
Grup Adı:			
Öğretmen Görüşü:			
GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	PERFORMANS DÜZEYİ		
	Yeterli 3	Kısmen Yeterli 2	Yetersiz 1
1. PERFORMANS HAZIRLAMA SÜRECİ			
Performansın amacını belirleme			
Performansa uygun çalışma planı hazırlama			
Grup içinde görev dağılımı yapma			
İhtiyaçları belirleme			
Farklı kaynaklardan bilgi toplama			
Performansı plana göre yapma			
TOPLAM			
2. PERFORMANSIN İÇERİĞİ			
Türkçeyi doğru ve düzgün yazma			
Bilgilerin doğruluğunu analiz etme			
Toplanan bilgileri analiz etme			
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma			
Toplanan bilgileri düzenleme			
Eleştirel düşünme becerisini gösterme			
Yaratıcılık yeteneğini kullanma			
TOPLAM			
3. SUNUM YAPMA			
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma			
Sorulara cevap verebilme			
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma			
Sunumu hedefe yönelik materyalle destekleme			
Sunumda akıcı bir dil ve beden dilini kullanma			
Verilen sürede sunumu hazırlama			
Sunum sırasında özgüvene sahip olma			
TOPLAM			
GENEL TOPLAM			

KAYNAKÇA

Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği; 2013, *Resmî Gazete*, 18.12.2013.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yürütülen Afete Hazır Türkiye Projesi kapsamında, AFAD tarafından hazırlanan *Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planı Hazırlama Kılavuzu*, 2013.

AFAD (2014), *Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü*, İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, 216 sayfa, ISBN: 978-975-19-6271-3.

İSMEP (2015), "39 İlçede 39 Eğitim Kurumunun Afet ve Acil Durum Planlarının Hazırlanması Projesi".

İstanbul Valiliği, AFAD İl Müdürlüğü ve İTÜ işbirliği ile hazırlanan "İRAP II Afet Risk Azaltma Planı Hazırlama Kılavuzu" ve Modülü, 2020.

Ergünay, O., Özmen, B. (2013), *Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planlama Kılavuzu*, Millî Eğitim Bakanlığı ve Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı ile birlikte yürütülen Okul Tabanlı Afet Eğitimi Projesi.

Özmen, B., Gerdan, S. (2018), "Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Planları" (Bölüm 7), *Acil Durum ve Afet Yönetimi Planları Kitabı* (Editör: Süleyman Pampal), sayfa 134-157, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.

Tezgider, G. (2012), "Afet Yönetiminde Öğretmenlerin Konumu, Temel Afet Bilgileri", *Afet Eğitimi El Kitabı - 1*, Millî Eğitim Bakanlığı ve Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (Editör: Bülent Özmen), sayfa 93-117.

Tezgider, G., Karancı, N., Kalaycıoğlu, S., Erkan, B.B.B. (2013), "Güvenli Yaşamak: Afetlerden Korunmayı Öğreniyoruz", Orta Doğu Teknik Üniversitesi Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, 77 sayfa.